

Avaleht>Raha/Rahalised nõuded>Maksejõuetus/pankrot

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [pt](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid: [en](#) on juba tõlgitud.

Swipe to change

inglise keel**Maksejõuetus/pankrot****Portugal****1 Kelle vastu võib algatada maksejõuetusmenetluse?****Sissejuhatav märkus**

Käesolevas teabelehes esitatud teave põhineb suures osas maksejõuetust ja saneerimist käsitleval seadustikul, mis on heaks kiidetud 18. märtsi 2004. aasta dekreetseadusega nr 53/2004 ja mida on viimati muudetud 28. juuni 2019. aasta dekreetseadusega nr 84/2019 ning millele edaspidi viidatakse portugali keelse lühendiga CIRE.

CIRE kõige uuema versiooniga saab portugali keeles tutvuda Lissaboni ringkonnaprokuratuuri veebisaidil aadressil

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=85&tabela=leis

Käesolev küsimustik puudutab äärmiselt spetsiifilist valdkonda ja Euroopa Komisjon on andnud sellele vastamiseks üksikasjalikud soovitusel. Määruse 2015/848 artikli 86 järgi peavad tsiviil- ja kaubandusliku käsitleva Euroopa õigusala koostöö võrgustiku kontaktasutused edastama teistes liikmesriikides piiriüleste maksejõuetusjuhtumitega tegelevate erialatöötajate abistamiseks teavet oma siseriiklike õigusaktide ja menetluste kohta, mis käsitlevad maksejõuetust. Seepärast on mitmes vastuses tsiteeritud iga olukorra suhtes kohaldatavaid õigusnorme, et antud teave oleks tehnilisest aspektist täpne. Sätete sisu ümberseletamine oleks teksti pikemaks muutnud. Mõnel juhul piisas õigusnormidele viitamisest, neid tsiteerimata, ning kokkuvõtlikest selgitustest vastava olukorra kohta, mille puhul selliseid norme kohaldatakse.

Kõik selle teabelehe vastused puudutavad teavet CIRE artikli 1 lõikes 1 osutatud maksejõuetusmenetluse kohta.

Lisaks maksejõuetusmenetlusele enesele nähakse CIREga ette ka kaks erimenetlust: CIRE artikli 1 lõikes 2 osutatud saneerimise erimenetlus ning CIRE artikli 1 lõikes 3 osutatud maksekokkuleppe erimenetlus. Teave mõlema erimenetluse kohta on esitatud 2. küsimuse vastuses.

Maksejõuetusmenetluses (määruse 2015/848 artikli 24 tähenduses), saneerimismenetluses ja maksekokkuleppe menetluses avalikustatava teabega saab tutvuda justiitsministeeriumi hallataval kohtute veebisaidil Citius:

<https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/ConsultasCire.aspx>

MENETLUSTE LIIGID

CIRE artikliga 1 nähakse ette kolm erinevat menetlust, mis võidakse algatada võlgnike eri kategooriate suhtes:

maksejõuetusmenetlus (*processo de insolvência*), mida võidakse kohaldada äriühingute või füüsiliste isikute suhtes;

saneerimise erimenetlus (*processo especial de revitalização*), mida võidakse kohaldada üksnes äriühingute suhtes (CIRE artiklid 17-A kuni 17-J);

maksekokkuleppe erimenetlus (*processo especial para acordo de pagamento*), mida võidakse kohaldada võlgniku suhtes, mis ei ole äriühing (CIRE artiklid 222-A kuni 222-J).

CIRE artiklis 1 on sätestatud:

„Artikkel 1

Eesmärk

1 – Maksejõuetusmenetlus on universaalne täitemenetlus, mille eesmärk on rahuldada võlausaldajate nõuded maksejõuetuskavas ettenähtu alusel; see põhineb kas pankrotivarasse kuuluva äriühingu saneerimisel või kui see ei ole võimalik, siis võlgniku vara realiseerimisel ning tulu jagamisel võlausaldajate vahel.

2 – Kui äriühing on keerulises majanduslikus olukorras või seda ähvardab peatne maksejõuetus, võib ta paluda kohtul algatada saneerimise erimenetluse vastavalt artiklitele 17-A kuni 17-J.

3 – Kui mis tahes muud liiki võlgnik on keerulises majanduslikus olukorras või teda ohustab peatne maksejõuetus, võib see võlgnik paluda kohtul algatada maksekokkuleppe erimenetluse, nagu on sätestatud artiklites 222-A kuni 222-J.“

Eelkõige sätestatakse CIRE artiklis 2, et maksejõuetusmenetluse saab algatada järgmise suhtes:

füüsilised ja juriidilised isikud

omanikuta pärandvara

ühendused, mis ei ole juriidilised isikud, ja erikomiteed

tsiviilõiguslikud ühingud

äriühingud või äriühinguna asutatud tsiviilõiguslikud ühingud kuni nende asutamislepingu lõpliku registreerimise kuupäevani

kooperatiivid enne nende asutamise registreerimist

piiratud vastutusega üksikettevõttjad

mis tahes muu varakogum.

Maksejõuetusmenetlust ei saa algatada järgmise suhtes:

avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja avalik-õiguslikud äriühingud

kindlustusseltsid, krediidiastutused, finantskorporatsioonid, investeerimisfirmad, kes osutavad kolmandatele isikutele kuuluvate rahaliste vahendite või

väärtpaperite hoidmist hõlmavaid teenuseid, ning ühiseks investeerimiseks loodud ettevõttjad, sest maksejõuetusmenetlused ei sobi kokku nendele üksustele ettenähtud erirežiimidega.

2 Millised on maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused?**MAKSEJÕUETUSMENETLUS****CIRE artikli 1 lõikes 1 sätestatud maksejõuetusmenetluse algatamise tingimused**

Maksejõuetusmenetluse aluseks võib olla äriühingu saneerimine või vara realiseerimine ja võlausaldajate nõuete rahuldamine.

Seoses maksejõuetusmenetlusega sätestatakse CIRE artiklites 235–266 ka erisätted füüsiliste isikute maksejõuetuse kohta, sealhulgas äritegevusega mitteseotud isikute ja väikeettevõtete omanike ning samuti mõlema abikaasa maksejõuetuse kohta.

Menetluse algatamine

Maksejõuetusmenetlust on võimalik algatada, kui täidetud on CIRE artiklis 3 sätestatud tingimused:

„Artikkel 3

Maksejõuetus

1 – Võlgnikku käsitatakse maksejõuetuna, kui ta ei suuda täita oma sissenõutavaks muutunud kohustusi.

2 – Juriidilisi isikuid ja varakogumeid, mille võlgade eest ei ole ühelgi füüsilisel isikul ei isiklikku ega piiramatut vastutust ei otseselt ega kaudselt, käsitatakse samuti maksejõuetuna, kui kohustused on vastavalt kehtivatele raamatupidamisstandarditele hinnatuna ilmselgelt suuremad kui varad.

3 – Eelmise lõike sätted ei kehti juhul, kui varad on järgmiste reeglite alusel hinnatuna suuremad kui kohustused:

a) varade ja kohustuste seas võetakse õiglasel väärtuses arvesse tuvastatavad objektid, isegi kui neid ei ole bilansis esitatud;

b) kui võlgnikule kuulub äriühing, on hindamise aluseks tegevuse jätkuvuse või likvideerimise väljavaade, olenevalt sellest, kumb on tõenäolisem, välistades aga igal juhul äritegevuse üleandmise;

c) kohustuste hulka ei lisata võlgu, mis tuleb tagasi maksta jaotatavatest summadest või varadest, mis jäävad järele pärast võlgniku teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist või tagamist.

4 – Kui võlgnik tunnistab end maksejõuetuks, käsitatakse ähvardavat maksejõuetust võrdväärse tavaliku maksejõuetusega.“

Aktiivne ja passiivne legitiimsus

Lisaks määratletakse CIRE artiklites 18, 19 ja 20 (tsiteeritakse allpool), kes võivad taotleda maksejõuetuks tunnistamist ja kes peavad end maksejõuetuks tunnistama ja mis asjaoludel:

„Artikkel 18

Kohustus tunnistada end maksejõuetuks

1 – Võlgnik peab taotlema enda maksejõuetuks tunnistamist 30 päeva jooksul pärast päeva, mil ta sai või oleks pidanud saama teadlikuks artikli 3 lõikes 1 osutatud maksejõuetusest.

2 – Füüsilised isikud, kes ei ole maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval äriühingu omanikud, on maksejõuetuks tunnistamise kohustusest vabastatud.

3 – Kui võlgnik on äriühingu omanik, tuleb maksejõuetuse olukorda eeldada siis, kui artikli 20 lõike 1 punktis g sätestatud mis tahes liiki kohustuste rikkumine on kestnud vähemalt kolm kuud.“

„Artikkel 19

Taotleja

Kui võlgnik ei ole teovõimeline füüsiline isik, vastutab maksejõuetuks tunnistamise taotluse esitamise eest äriühingu juhtimise eest vastutav organ, või kui seda ei ole, siis üks juhtidest.“

„Artikkel 20

Muud taotlejad

1 – Võlgniku maksejõuetuks tunnistamist võib nõuda võlgade eest õiguslikult vastutav isik, mis tahes võlausaldaja, isegi kui nõue on tingimuslik ja mis tahes laadi, või riigiprokuratuur, kes esindab üksuseid, kelle huvide esindamine on talle usaldatud, kui tegemist on ühe järgmise olukorraga:

a) kõikide sissenõutavaks muutunud nõuete tasumine on peatatud;

b) ühe või mitme sellise kohustuse täitmatajätmine, mis asjaomase summa või täitmatajätmise asjaolude tõttu tõendavad võlgniku suutmatust täita tähtjaks enamikku oma kohustusi;

c) äriühingu omaniku või võlgniku juhtide põgenemine või äriühingu registrijärgse asukoha või peamise tegevuskoha mahajätmine seoses võlgniku krediitvõime puudumisega, ilma sobivat asendajat määramata;

d) vara hajutamine, hülgamine, kiirustav või destrukttiivne realiseerimine ja laenude fiktiivne koosseis;

e) arestitavate varade ebapiisavus, et tasuda vastav nõue võlgniku vastu algatatud täitemenetluses;

f) artikli 218 lõike 1 punktis a ja lõikes 2 sätestatud maksejõuetus- või maksekavas ettenähtud kohustuste täitmatajätmine;

g) kohustuste üldine täitmatajätmine eelneva kuue kuu jooksul, seejuures seoses mis tahes järgmist liiki võlgadega:

i) maksuvõlad;

ii) sotsiaalmaksed;

iii) töölepingust või sellise lepingu rikkumisest või lõpetamisest tulenevad võlad;

iv) mis tahes liiki liisingu, sealhulgas finantsliisingu maksed, ostuhinna või hüpoteegiga tagatud laenu maksed selle koha eest, kus võlgnik teostab oma tegevust või kus on tema registrijärgne asu- või elukoht;

h) kui võlgnik peaks olema üks artikli 3 lõikes 2 osutatud üksustest, kus tema kohustused on suuremad kui varad, nagu nähtub viimasest kinnitatud bilansist, või kui ta on temalt seaduse kohaselt nõutavate raamatupidamisaruannete kinnitamise ja esitamisega hilineunud üle üheksa kuu.

2 – Eelmise lõike sätted ei piira avaliku sektori üksuste esindamise võimalust vastavalt artiklile 13.“

Taotluse vorm ja sisu

Maksejõuetuks tunnistamise taotlemise alused, millele saab tugineda ja mida tuleb põhjendada, on esitatud CIRE artiklis 23 kuni 25:

„Artikkel 23

Taotluse vorm ja sisu

1 – Maksejõuetusmenetluse algatamiseks ehk maksejõuetuks tunnistamiseks esitatakse kirjalik taotlus, milles märgitakse maksejõuetuks tunnistamise aluseks olevad asjaolud ning seejärel sõnastatakse vastav taotlus.

2 – Taotluses peab taotluse esitaja:

a) kui ta on tegelik võlgnik, osutama, kas ta on juba maksejõuetu või on pelgalt maksejõuetuse ohus, ning füüsilise isiku puhul osutama, kas ta taotleb vabastamist järelejäänud kohustustest vastavalt XII jao I peatükile;

b) märkima võlgniku seadusjärgsed ja tegelikud juhid, ning viis suurimat võlausaldajat, välja arvatud taotleja ise;

c) kui võlgnik on abielus, märkima võlgnikust abikaasa ja osutama abieluvara korra;

d) lisama rahvastikuregistri, äriregistri või mis tahes muu sellise riikliku registri tõendi, millesse võlgnik on kantud.

3 – Kui taotluse esitajal ei ole võimalik seda teavet ja eelmistes lõigetes ettenähtud lisasid esitada, siis nõutakse, et selle teabe ja need lisad esitaks võlgnik ise.“

„Artikkel 24

Dokumendid, mille võlgnik peab esitama

1 – Kui taotluse esitab võlgnik, tuleb taotlusega koos esitada järgmised dokumendid:

- a) kõigi võlausaldajate tähestikuline loend, kus esitatakse nende aadressid, võlgnetavad summad, tasumistähtjad ja nende nõuete iseloom, nende olemasolevad tagatised ja erisuhete võimalik olemasolu vastavalt artikli 49 sätetele;
- b) võlgniku vastu algatatud kõigi hagide ja täitemeetmete loend ja määratlus;
- c) dokument, milles osutatakse tegevus, millega võlgnik on viimase kolme aasta jooksul olnud seotud, ja talle kuuluvad üksused ning ka põhjused, mis on võlgniku arvates tema praeguse olukorra põhjustanud;
- d) dokument, milles määratletakse pärandaja, kui tegemist on omanikuta pärandvaraga, asjakohasel juhul juriidilise isiku partnerid, sidusettevõtted või teadaolevad liikmed, ning muudes olukordades, kus maksejõuetus ei ole seotud füüsilise isikuga, need isikud, kes on maksejõuetusnõuete eest õiguslikult vastutavad;
- e) loend varadest, mis võlgnikul on rendi- või üüri- või kapitalirendilepingu või omandireservatsiooniga müügilepingu alusel, ning võlgnikule kuuluvatest muudest varadest ja õigustest, osutades nende iseloomu, asukoha, asjakohasel juhul registriandmed, soetusväärtuse ning nende praeguse hinnangulise väärtuse;
- f) kui võlgnik on pidanud raamatupidamisarvestust, siis viimase kolme aasta aastaaruanded ja ka vastavad juhtkonna, järelevalve- ja auditiaruanded, järelevalveasutuse arvamused ja juriidilised tõendusdokumendid, olgu need siis kohustuslikud või olemas, ja teave pärast äsjaseimate aruannete esitamise kuupäeva toimunud kõige olulisemate muudatuste kohta vara omandiõiguses ning toimingute kohta, mis oma iseloomu, eesmärgi või suuruse tõttu väljuvad võlgniku tavapärase tegevuse raamest;
- g) kui äriühing on hõlmatud konsolideeritud aruannetega, siis juhtkonna kolme viimase aasta konsolideeritud aruanded, konsolideeritud aastaaruanded ja muud raamatupidamisaruandluse dokumendid ning ka vastavad järelevalve- ja auditiaruanded, järelevalveasutuse arvamused, juriidilised tõendusdokumendid ja samal ajavahemikul tehtud kontsernisiseste toimingute aruanne;
- h) aruanded ja raamatupidamise eriaruanded ning kvartali- ja poolaastateave nii eraldi kui ka konsolideerituna, mis on esitatud pärast selle viimase majandusaasta lõpule järgnevatel kuupäevadel, mille kohta äriühing peab need vastavalt väärtpaberiseadustikule ja väärtpaberiturgu käsitlevatele komisjoni määrustele esitama;
- i) võlgniku juures töötava personali loend.

2 – Veel peab võlgnik tegema järgmist:

- a) esitama dokumendi, millega kinnitatakse võlgnikku esindavate juhtide volitusi, ja asjakohasel juhul ära kirja dokumendist, kus on kirjas äriühingu juhtkonna otsus taotluse esitamise kohta;
- b) põhjendama lõikes 1 nõutud mis tahes dokumentide esitamata jätmist või nende mittevastavust nõuetele.

3 – Ilma et see piiraks nõuet esitada viimatinimetatud dokumendid vastavalt artiklitele 223 jj., võib võlgnik enda esitatavale taotlusele lisada maksejõuetuskava.“

„Artikkel 25

Teise isiku või selleks õigustatud üksuse esitav taotlus

1 – Kui taotlust ei esita võlgnik ise, peab maksejõuetuks tunnistamist taotlev isik või üksus oma taotluses põhjendama oma nõude päritolu, iseloomu ja suurust või oma vastutust maksejõuetuks tunnistamise nõudmise eest, olenevalt juhtumist, ja esitama mis tahes teabe, mis tal võib olla võlgniku varade ja kohustuste kohta.

2 – Taotluse esitaja peab esitama ka kõik tema käsutuses olevad tõendid ja hiljem esitama tunnistajad tsiviilmenetluse seadustiku artiklis 511 sätestatu piires.

“

Menetluse alguskuupäev ja tähtajad

Menetluse alguskuupäev ning vastuväite esitamise ja/või otsuste tegemise ning maksejõuetuks tunnistamise otsuse tegemise tähtajad on kehtestatud CIRE artiklites 4, 27–30, 35 ja 36:

„Artikkel 4

Maksejõuetuks tunnistamise kuupäev ja menetluse algus

1 – Täpsuse huvides tuleb käesolevas seadustikus esitatud viiteid maksejõuetuks tunnistamise kuupäevale tõlgendada ajahetkena, millal tehti maksejõuetuks tunnistamise otsus.

2 – Kõik tähtajad, mis käesolevas seadustikus lõppevad maksejõuetusmenetluse algusega, hõlmavad ka selle kuupäeva ja maksejõuetuks tunnistamise aja vahelist perioodi.

3 – Kui maksejõuetus on välja kuulutatud menetluses, mis oleks tulnud eelnevalt sama võlgniku suhtes algatatud käimasoleva menetluse tõttu koosõlas artikli 8 lõikega 2 peatada, algab eelmises lõikes osutatud tähtaeg viimatinimetatu alguskuupäeval. Sama kohaldatakse juhul, kui vanem menetlus peatatakse artikli 264 lõike 3 punkti b kohaldamise tõttu.“

„Artikkel 27

Esialgne hinnang

1 – Taotluse esitamise päeval või kui see ei ole teostatav, siis hiljemalt sellele järgneval kolmandal tööpäeval teeb kohtunik järgmist:

- a) võtab vastu esialgse otsuse maksejõuetuks tunnistamise taotluse rahuldamata jätmise kohta, kui taotlus on ilmselgelt alusetu või kui on selgelt ilmnenu viivitusi põhjustavad vältimatud erandid, mida kohtunik peaks uurima omal algatusel;
- b) annab taotluse esitajale kõige enam viis päeva taotluses esinevate puuduste kõrvaldamiseks – kui seda ei tehta, lükatakse taotlus tagasi – eelkõige, kui see ei vasta seaduses ette nähtud nõuetele või kui sellele ei ole lisatud vajalikke dokumente, juhul kui nende puudumine ei ole nõuetekohaselt põhjendatud.
- 2 – Maksejõuetuse taotluste korral avaldatakse esialgsed rahuldamata jätmise otsused, mis ei põhine täielikult või osaliselt artikli 24 lõike 2 punktis a nõutud dokumentide puudumisel, Citiuse veebisaidil artikli 38 lõikes 8 sätestatud aja jooksul ja need sisaldavad artikli 37 lõikes 8 osutatud teavet.“

„Artikkel 28

Maksejõuetuse olukorra viivitamatu väljakuulutamine

Kui võlgnik taotleb maksejõuetust, loetakse, et ta on tunnistanud oma maksejõuetust, ja ta tunnistatakse maksejõuetuks kolme tööpäeva möödudes alates esialgse taotluse esitamisest või puuduste esinemise korral pärast nende kõrvaldamist.“

„Artikkel 29

Menetlusdokumentide kättetoimetamine võlgnikule

1 – Piiramata artikli 31 lõike 3 kohaldamist, kui taotlust ei esitanud võlgnik ise ja ei ole alust esialgseks rahuldamata jätmiseks, laseb kohtunik menetlusdokumendid võlgnikule isiklikult kätte toimetada eelmises artiklis sätestatud tähtaja jooksul.

2 – Menetlusdokumentide kättetoimetamisel teavitatakse võlgnikku järgmise artikli lõikes 5 kehtestatud tagajärgedest ja sellest, et artikli 24 lõikes 1 osutatud dokumendid peavad olema valmis viivitamata pankrotihaldurile saatmiseks, juhul kui maksejõuetus välja kuulutatakse.“

„Artikkel 30

Võlgniku vastuväide

1 – Võlgnik võib esitada vastuväite 10 päeva jooksul, sellisel juhul kohaldatakse artikli 25 lõike 2 sätteid.

2 – Järgmise lõike sätteid piiramata on võlgnik kohustatud vastuväite esitamise korral esitama loetelu oma viie suurima võlausaldaja kohta, välja arvatud taotluse esitaja, märkides nende asukoha; kui ta seda ei tee, võib jätta nimetatud vastuväite vastu võtmata.

3 – Võlgniku vastuväites taotletud maksejõuetuks tunnistamisele võib tugineda selle asjaolu puudumisele, millel taotlus põhineb, või maksejõuetuse olukorra mitteinemisele.

4 – Võlgniku ülesanne on maksevõime tõendamine, mis tugineb nõuetekohaselt korraldatud ja õigesti esitatud raamatupidamisele, kui isik on raamatupidamiskohustuslane, piiramata artikli 3 lõike 3 sätteid.

5 – Kui võlgniku ärakuulamisest ei loobuta kooskõlas artikliga 12 ja võlgnik ei esita vastuväidet, loetakse esialgses taotluses väidetud asjaolud nõuetekohaselt omaksvõetuks ning maksejõuetus kuulutatakse välja lõikes 1 osutatud perioodi lõppemisele järgneval tööpäeval, kui need asjaolud vastavad artikli 20 lõike 1 punktides esitatud olukordadele.“

„Artikkel 35

Kohtuistung ja otsus

1 – Kui võlgnik on esitanud vastuväite või kui võlgniku ärakuulamisest on loobutud, määratakse kohtuistungi pidamine ja otsuse tegemine ühele järgmisest viiest päevast ning taotluse esitaja, võlgnik ja algses taotluses nimetatud kõik seadusjärgsed või tegelikud juhid kutsutakse tulema isiklikult kohtuistungile või olema nõuetekohaselt esindatud.

2 – Kui võlgnik või määratud esindaja ei ilmu kohale, käsitatakse algses taotluses väidetud asjaolusid omaksvõetuna, välja arvatud juhul, kui võlgniku ärakuulamisest on loobutud artikliga 12 alusel.

3 – Kui eelmises lõikes kirjeldatud olukorda ei esine, loetakse taotluse esitaja või esindaja ilmutatajätmine võrdväärseks taotluse tagasivõtmisega.

4 – Kohtunik registreerib sõltuvalt juhtumist viivitamata maksejõuetuks tunnistamise otsuse, kui esialgses taotluses väidetud asjaolud kuuluvad artikli 20 lõike 1 alla, või taotluse tagasivõtmisega võrdväärse otsuse.

5 – Kui kohale ilmuvad mõlemad pooled või ainult taotluse esitaja või tema esindaja, kuid võlgniku kuulamisest on loobutud, teeb kohtunik vaheotsuse, milles määratakse kindlaks vaidluse ese ja loetletakse tõendamise aspektid.

6 – Seejärel võetakse vastu otsus esitatavate nõuete kohta, millele järgneb viivitamata tõendite esitamine.

7 – Pärast tõendite esitamise lõpetamist esitatakse suulised seisukohad ja seejärel teeb kohus otsuse.

8 – Kui otsust ei ole võimalik teha viivitamata, tehakse see viie päeva jooksul.“

„Artikkel 36

Otsus maksejõuetuks tunnistamise kohta

1 – Maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsuses teeb kohtunik järgmist:

a) märgib vastava kohtuotsuse kuupäeva ja kellaaja, märke puudumise korral lähtutakse sellest, et nimetatud otsus on tehtud keskpäeval;

b) teeb kindlaks maksejõuetu võlgniku, märkides tema registrijärgse asukoha või elukoha;

c) märgib võlgniku seadusjärgsed ja tegelikud juhid ja teeb kindlaks nende elukohad ning võlgniku elukoha, kui võlgnik on füüsiline isik;

d) määrab pankrotihalduri, märkides tema töökoha aadressi;

e) teeb otsuse, et pankrotivara haldab võlgnik, kui artikli 224 lõike 2 nõuded on täidetud;

f) teeb otsuse, et võlgnik saadab pankrotihaldurile viivitamata artikli 24 lõikes 1 osutatud dokumendid, mis toimikust endiselt puuduvad;

g) nõuab võlgniku raamatupidamisdokumentide ja kogu vara arestimist ja selle viivitamatut üleandmiseks pankrotihaldurile, isegi kui need on arestitud, panditud või muul viisil kinnipeetud või kohus on nende kohta otsuse teinud, ning piiramata artikli 150 lõike 1 sätteid;

h) annab korralduse, et kuriteo toimepanemise võimalusele viitavad esemed antaks nõuetekohasel eesmärgil üle prokurörile;

i) kui tema käsutuses on teave, mis õigustab menetluse algatamist maksejõuetuse süülisuse uurimiseks, teeb teatavaks sellise täieliku või piiratud ulatusega menetluse algatamise, piiramata artikli 187 sätteid;

j) määrab kuni 30päevase tähtaja nõuete esitamiseks;

l) teatab võlausaldajatele, et nad on kohustatud teavitama pankrotihaldurile kohe asjaõiguslikest tagatistest, mis neil on;

m) teatab maksejõuetu poole võlausaldajatele, et maksed, mida nad on kohustatud tegema, tehakse pankrotihaldurile ja mitte maksejõuetule poolele;

n) määrab järgmise 45–60 päeva jooksul toimuva võlausaldajate koosoleku kuupäeva ja kellaaja, nagu sätestatud artiklis 156, mida nimetatakse aruande hindamise koosolekuks, või teatab põhjendatult nimetatud koosolekust loobumisest.

2 – Lõike 1 punkti n viimase osa sätteid ei kohaldata juhtudel, kui oodatakse maksejõuetuskava esitamist või kui otsustatakse, et maksejõuetusega peab tegelema võlgnik.

3 – Juhtudel, kui kooskõlas lõike 1 punktiga n aruande hindamise koosoleku kuupäeva ei määrata ja huvitatud pool palub kohtul nõuete esitamiseks kehtestatud tähtaja jooksul sellise koosoleku kokku kutsuda, määrab kohtunik pärast maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsust järgmise 45–60 päeva jooksul toimuva koosoleku kuupäeva ja kellaaja.

4 – Juhtudel, kui kooskõlas lõike 1 punktiga n aruande hindamise koosoleku kuupäeva ei määrata, võetakse käesolevas seadustikus sellise koosoleku läbiviimisega seoses sätestatud tähtaegade arvutamisel aluseks maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsusele järgnev 45. päev.

5 – Kohtunik, kes on otsustanud aruande hindamise koosoleku ära jätta, peab otsuse tegemise ajal kohandama menetluse ajakava konkreetse juhtumi asjaolusid arvesse võttes.“

Kohtuotsuse teatavaks tegemine ja avaldamine

Kohtuotsuse teatavaks tegemise ja avaldamise normid on kehtestatud CIRE artiklites 37 ja 38:

„Artikkel 37

Kohtuotsuse teatavaks tegemine

1 – Võlgniku juhtidele, kelle elukoht on kindlaks määratud, tehakse kohtuotsus isiklikult teatavaks teatavastegemist käsitleva menetlusõiguse sätete kohaselt. Neile saadetakse ka algse taotluse ära kirjad.

2 – Piiramata tööõigust käsitlevate õigusaktide kohaselt, eelkõige seoses palgatagatisfondiga vajalikke teateid, tehakse kohtuotsus teatavaks vastavalt kohtukutses esitatud tingimustele ka prokurörile, sotsiaalkindlustusasutusele, maksejõuetuks tunnistamise taotlejale ja võlgnikule, kui kohtuotsust ei ole menetluse käigus juba võlgnikule isiklikult kätte toimetatud, ning kui võlgnik on ettevõtte omanik, siis töötajate komiteele.

3 – Viiele suurimale teadaolevale võlausaldajale, välja arvatud taotluse esitaja, toimub teatavastegemine kooskõlas lõikega 1 või tähtitud kirjaga, sõltuvalt sellest, kas nende harilik viibimiskoht, registrijärgne asukoht või elukoht on Portugalis või mitte.

4 – Teadaolevaid võlausaldajaid, kelle harilik viibimiskoht, elukoht või registrijärgne asukoht on muus kui menetluse algatamise liikmesriigis, kaasa arvatud nende liikmesriikide maksu- ja sotsiaalkindlustusasutusi, teavitatakse viivitamata tähtitud kirjaga kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määruse (EL) nr 2015/848 artikliga 54.

5 – Kui nõudeid on esitatud riigi või avalike asutuste nimel, kes ei ole riigiettevõtteid ega sotsiaalkindlustusasutused, teavitatakse selliseid üksusi tähtsustatud kirjaga.

6 – Eelmiste lõigete sätted ei välista võimalust saada teavitus ja kohtukutsed elektrooniliste vahenditega kooskõlas justiitsministeeriumi antud ministri rakendusmäärusega.

7 – Muid võlausaldajaid ja huvitatud pooli teavitatakse avaliku teadaandega (viiepäevase ajapikendusega), mis pannakse välja võlgniku registrijärgses asukohas või elukohas, võlgniku tegevuskohas ja kohtus ning Citiuse veebisaidil avaldatavas teates.

8 – Eelmises lõikes osutatud avalikus teadaandes tuleb märkida juhtumi number, ajapikendus ja edasikaebuse või vastuväidete esitamise võimalus ning see peab sisaldama artikli 36 punktides a–e ja i–n sätestatud teavet, märkides, et edasikaebuse, vastuväidete ja nõuete esitamise tähtaeg algab alles pärast ajapikenduse lõppu ja nimetatud ajapikendust arvutatakse alates eelmises lõikes osutatud teadaande avaldamise kuupäevast.“

„Artikkel 38

Avaldamine ja registrikanded

[...]

2 – Maksejõuetuks tunnistamise ja pankrotihalduri nimetamise kohta tehakse kohtukantselei saadetud asjaomase tõendi alusel automaatselt kanne järgmistesse registritesse:

a) rahvastikuregister, kui võlgnik on füüsiline isik;

b) äriregister, kui maksejõuetu võlgnikuga on seotud asjaolud, mis nõuavad sellise kande tegemist;

c) muu avalik register, kuhu võlgnik võib olla kantud.

3 – Piiramata kinnistusraamatu seadustiku (Código de Registo Predial) artikli 43 lõiget 5 kohaldamist, tehakse kanne maksejõuetuks tunnistamise kohta ka kinnistusraamatusse vara kohta, mis kuulub pankrotivara hulka, võttes aluseks kohtu tõendi maksejõuetuks tunnistamise lõppotsuse kohta, kui registripidaja ei pääse vajalikule teabele juurde elektrooniliste vahenditega, ja samuti pankrotihalduri koostatud vara nimekirja.

4 – Kui eelmises lõikes ettenähtud kanne tehakse ajutiselt, tehakse seda kohtu elektroonilisel lehel oleva teabe alusel kooskõlas lõike 6 punktiga b ja pankrotihalduri koostatud vara nimekirja alusel.

5 – Kui registris on kanne omandiõiguse või lihtomandi omandamise või tunnustamise kohta muu isiku kui maksejõuetu poole kasuks seoses pankrotivara osaks oleva varaga, on pankrotihaldur kohustatud lisama juhtumi toimikule tõendi sellise kande kohta.

6 – Kohtukantselei

a) registreerib automaatselt maksejõuetuks tunnistamise ja pankrotihalduri nimetamise tsiviilkohtumenetluse seadustikuga loodud elektroonilises täiteregistris;

b) registreerib teabe lisamise ja nõuete esitamiseks antud tähtaja kohtu elektroonilisel leheküljel;

c) teavitab Portugali Panka maksejõuetuks tunnistamisest, nii et viimasel on võimalik teha vajalik kanne oma kesksesse krediidiriski andmebaasi.

7 – Pankrotihalduri töökoha aadress märgitakse pankrotihalduri nimetamise registreerimisel.

8 – Kohtuotsuse avaldamine ja registreerimine peab toimuma viie päeva jooksul.

9 – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määruse (EL) nr 2015/848 artiklites 28 ja 29 osutatud välisriigi maksejõuetusmenetluse algatamise otsuse ning vajaduse korral pankrotihalduri nimetamise otsuse avaldamist ja avalikku registreerimist tuleb taotleda Portugali kohtus piirkonnas, kus asub võlgniku tegevuskoht, muul juhul Lissaboni kaubanduskohtus. Kohus võib nõuda kinnitatud tõlget, mille teeb isik, kellel on vastav pädevus kooskõlas Euroopa Liidu liikmesriigi õigusega.

10 – Kui maksejõuetusmenetluse riigi õiguses on ette nähtud kande tegemine registrisse, mida Portugali õigus ei tunne, tehakse kanne sellele registrile kõige sarnasemasse registrisse, ilma et see piiraks eelmise lõike sätteid.

11 – Ilma et see piiraks artikli 9 sätteid, määravad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määruse (EL) nr 2015/848 artikli 29 lõikes 1 ette nähtud avaldamise automaatselt kindlaks pädevad registripidajad, kui võlgniku tegevuskoht asub Portugalis.“

Ettevaatusabinõud

Võimalus anda korraldus ettevaatusabinõude rakendamiseks on ette nähtud CIRE artiklis 31:

„Artikkel 31

Ettevaatusabinõud

1 – Kui peaks tekkima õigustatud mure, et tegemist võib olla halva juhtimisega, annab kohtunik automaatselt või taotluse esitaja nõudmisel korralduse ettevaatusabinõude rakendamiseks, mida peetakse vajalikuks või asjakohaseks, et peatada võlgniku vara kahjustamine kuni kohtuotsuse tegemiseni.

2 – Ettevaatusabinõud võivad koosneda ajutise halduri nimetamisest, kellel on ainuvõltus võlgniku vara valitsemiseks või võlgniku abistamiseks sellisel valitsemisel.

3 – Ettevaatusabinõude rakendamine võib toimuda enne võlgniku teavitamist, kui varast tegutsemist peetakse vältimatuks, et mitte ohtu seada kasulikkude mõju. Nimetatud teadet ei tohi mingil juhul saata hiljem kui kümme päeva pärast tähtaega, mida muul juhul kohaldatakse.“

SANEERIMISE ERIMENETLUS

Saneerimise erimenetluse algatamise tingimused, mis on ette nähtud CIRE artikli 1 lõikes 2

Eespool osutatud teine menetlus, mis on ette nähtud CIRE artikli 1 lõikega 2, on saneerimise erimenetlus (PER – *Processo Especial de Revitalização*), mida äriühing võib taotleda majandusraskuste korral või ähvardava maksejõuetuse olukorras.

Saneerimise erimenetluse eesmärk ja formaalsused

Saneerimise erimenetluse eesmärk, selle algatamise taotlus, sellega seotud formaalsused ja raske majandusolukorra mõiste on esitatud CIRE artiklites 17-A, 17-B ja 17-C.

„Artikkel 17-A

Saneerimise erimenetluse eesmärk ja olemus

1 – Saneerimise erimenetluse eesmärk on võimaldada äriühingul, kes on osutunud majandusraskustes või ähvardava maksejõuetuse olukorras olevaks, kuid mille maksevõimet on võimalik taastada, pidada oma asjaomaste võlausaldajatega läbirääkimisi, et sõlmida nendega leping, mis viib äriühingu saneerimiseni.

2 – Eelmises lõikes osutatud menetlust võib kasutada iga äriühing, kes tõendab kirjalikus allkirjastatud kinnituses, et täidab saneerimiseks vajalikud tingimused, ja esitab iga kord sertifitseeritud raamatupidaja või vannutatud audiitori, kui raamatupidamise audit on seadusega ette nähtud, mitte rohkem kui 30 päeva varem allkirjastatud kinnituse selle kohta, et äriühing ei ole parajasti maksejõuetuse olukorras vastavalt artiklis 3 sätestatud kriteeriumidele.

3 – Saneerimise erimenetlus on olemuselt kiireloomuline ja selle puhul kohaldatakse kõiki käesolevas seadustikus sätestatud norme, mis ei ole selle olemusega kokkusobimatud.“

„Artikkel 17-B

Raske majandusolukorra mõiste

Käesoleva seadustiku tähenduses on äriühing raskes majandusolukorras, kui ta seisab silmitsi tõsise raskusega oma kohustuste kiirel täitmisel, kuna tal puudub likviidsus või kui tal ei ole võimalik saada laenu.“

„Artikkel 17-C

Taotlus ja formaalsused

1 – Saneerimise erimenetlus algab äriühingu ja ühe või mitme võlausaldaja taotlusel. Nimetatud võlausaldajad ei tohi olla äriühinguga erisuhtes ja neile peab kuuluma vähemalt 10 % muudest kui madalama järjekohaga lõike 3 punkti b alusel nimekirja kantud nõuetest. Taotlus esitatakse kirjalikult ja selles antakse teada läbirääkimiste alustamisest asjaomase äriühingu saneerimiseks heakskiidetud saneerimiskava alusel.

2 – Eelmises lõikes osutatud avalduse allkirjastavad koos kuupäeva lisamisega kõik asjaomased avalduse esitajad.

3 – Äriühing peab taotlema pädevalt kohtult maksejõuetuks tunnistamist ja esitab lõikes 1 osutatud taotluse, millele tuleb lisada järgmised dokumendid:

a) eespool osutatud kirjalik avaldus;

b) ärakiri artikli 24 lõikes 1 loetletud dokumentidest, mis jäävad kohtukantseleisse võlausaldajatele tutvumiseks kogu menetluse ajaks;

c) esitatud saneerimiskava, millele on lisatud vähemalt äriühingu varade, finants- ja krediidiolukorra kirjeldus.

4 – Pärast eelmises lõikes osutatud taotluse kättesaamist nimetab kohtunik viivitamata määrusega ajutise saneerimisnõustaja, kohaldades artiklite 32–34 sätteid mutatis mutandis.

5 – Äriühingut teavitatakse viivitamata eelmises lõikes osutatud määrusest, kohaldades artiklite 37–38 sätteid mutatis mutandis.

6 – Äriühingu ja võlausaldaja või võlausaldajate põhjendatud taotlusel, kui võlausaldaja täidab või võlausaldajad täidavad lõike 1 tingimusi ja nende nõuded moodustavad vähemalt 5 % teatatud nõuetest, või pärast äriühingu põhjendatud taotlust võib kohtunik vähendada lõikes 1 osutatud 10 % piirmäära, võttes taotluse hindamisel arvesse teatatud nõuete kogusummat ja kõikide võlausaldajate koosseisu.

7 – Kui äriühing, kellega ettevõtja on äriseadustiku (Código das Sociedades Comerciais) kohaselt kontrolli- või kontsernisuhtes, on algatanud saneerimise erimenetluse, liidetakse see menetlus automaatselt või ajutise saneerimisnõustaja taotlusel asjaomase juhtumiga. Sellise taotluse võib esitada ka iga äriühing, kes on algatanud saneerimise erimenetluse.

8 – Eelmises lõikes osutatud liitmist võib taotleda ainult kuni artikli 17-D lõikes 5 sätestatud läbirääkimiste tähtaja alguseni menetluses, millele tuleb lisada kõik muud dokumendid; artikli 86 lõike 4 sätteid kohaldatakse mutatis mutandis.“

Lisaks on CIRE artiklites 17-D kuni 17-I seoses saneerimise erimenetlusega ette nähtud järgmine:

järgnevad menetlusetapid (nt kõikide nende võlausaldajate, kes ei ole allkirjastanud menetluse algatamise avaldust, kutsumine osalema saneerimisläbirääkimistes);

tagajärjed (nt menetlus takistab võlgade sissenõudmise muude meetmete alustamist võlgniku suhtes);

läbirääkimiste lõpetamine saneerimiseni viiva saneerimiskava kinnitamisega või selle kinnitama jätmisega;

võlgniku ja võlausaldajate vahel kokkulepitud tagatised;

võlgniku saneerimist puudutavate kohtuväliste kokkulepete heakskiitmine.

MAKSEKOKKULEPPE ERIMENETLUS

Maksekokkuleppe erimenetluse algatamise tingimused, mis on ette nähtud CIRE artikli 1 lõikes 3:

CIRE artikli 1 lõikes 3 nimetatud kolmas menetlus on maksekokkuleppe erimenetlus, mis on ette nähtud CIRE artiklitega 222-A kuni 222-J.

Maksekokkuleppe erimenetlus on olemuselt kiireloomuline ja seda võib kasutada iga võlgniku suhtes, kes ei ole äriühing ja kelle puhul on leidnud kinnitust, et ta on raskes majanduslikus olukorras või teda ähvardab maksejõuetus.

CIRE artikli 222-B kohaselt on võlgnik raskes majanduslikus olukorras, kui ta seisab silmitsi tõsise raskusega oma kohustuste kiirel täitmisel, kuna tal puudub likviidsus või kui tal ei ole võimalik saada laenu.

Erimenetlus algab:

võlgniku ja vähemalt ühe võlausaldaja kirjaliku kinnitusega, milles nad avaldavad soovi alustada läbirääkimisi, mis viivad maksekokkuleppe koostamiseni, või

kohtuvälise kokkuleppe esitamisega, mille on allkirjastanud võlgnik ja vähemalt häälteenamust esindavad võlausaldajad.

Eespool nimetatud kinnitus või kokkulepe esitatakse kohtule koos võlausaldajate nimekirja ja kõikide pooleliolevate sissenõudmismeetmete nimekirjaga.

Pärast kinnituse või kokkuleppe kättesaamist nimetab kohus ajutise nõustaja.

Viivitamata pärast seda, kui talle on teatatud ajutise nõuniku nimetamise ametlikust määrusest, peab võlgnik saatma tähtitud kirja kõikidele võlausaldajatele, kes ei ole allkirjastanud esialgset kinnitust või kokkulepet, ja kutsuma neid osalema. Juhul kui võlgnik on esitanud kohtuvälise maksekokkuleppe, teavitab kohtukantselei võlausaldajaid, kes ei ole kokkuleppes osalenud ja kes on kantud võlgniku esitatud nõuete nimekirja.

Pärast ametliku määruse avaldamist ajutise nõustaja nimetamise kohta Citiuse veebisaidil on igal võlausaldajal 20 päeva aega nõuete esitamiseks.

Seejärel koostab ajutine nõustaja nõuete nimekirja ja esitab selle kohtukantseleile. Nimekiri avaldatakse ka Citiuse veebisaidil. Nimekirja võib vaidlustada viie tööpäeva jooksul.

Tagajärjed muudele menetlustele on järgmine:

maksekokkuleppe erimenetluse algatamisel ja järgneval ajutise nõustaja nimetamisel ei või võlgniku suhtes algatada muid võla sissenõudmise meetmeid.

Oluliste avalike teenuste osutamist ei tohi peatada.

Kõik maksejõuetusmenetlused, mille raames on varasemalt taotletud võlgniku maksejõuetust, peatatakse tingimusel, et sellistes menetlustes ei ole tehtud maksejõuetuks tunnistamise otsust (tühistatakse viivitamata pärast maksekokkuleppe kinnitamist).

Käimasolevad sissenõudmismeetmed peatatakse (tühistatakse viivitamata pärast maksekokkuleppe kinnitamist, välja arvatud juhul, kui nimetatud kokkuleppes on ette nähtud nende jätkumine).

Peatuvad aegumis- või õigustlopetavad tähtajad, mida võlgnikul on võimalik vaidlustada.

Pärast menetluse alustamist on võlgnikul keelatud võtta ilma nõustaja eelneva nõusolekuta erilise tähtsusega meetmeid.

Võlgniku ja võlausaldajate vahelistele läbirääkimistele kohaldatakse kõikide osalejate vahel kokkulepitud tingimusi või kokkuleppe puudumise korral ajutise nõustaja määratletud reegleid.

Kui läbirääkimised lõpevad kõiki võlausaldajaid hõlmava maksekokkuleppe ühehäälsel heakskiitmisega, peavad kõik nimetatud kokkuleppele alla kirjutama ja see lisatakse viivitamata toimikule ning kohtunik peab selle kinnitama või tagasi lükkama.

Kui läbirääkimised lõpevad maksekokkuleppe kinnitamisega, kuid see ei hõlma kõiki võlausaldajaid, saadetakse kokkulepe kohtule, et kohtunik selle kinnitaks või tagasi lükkaks ja see avaldatakse Citiuse veebisaidil. Huvitatud pooltel on seejärel alates avaldamiskuupäevast 10 päeva aega, et taotleda kava kinnitamata jätmist.

Maksekokkuleppe loetakse kinnitatuks juhul, kui

selle poolt hääletavad võlausaldajad, kelle nõuded esindavad vähemalt ühte kolmandikku kõikidest hääleõigusega seotud nõuetest, mis on nõuete nimekirjas esitatud, ja selle poolt antakse üle kahe kolmandiku kõikidest hääletest ja üle poole antud hääletest vastab muudele kui madalama järjekohaga nõuetele, kusjuures erapooletuid arvesse ei võeta,

või

selle poolt hääletavad võlausaldajad, kelle nõuded esindavad üle poole kõikidest hääleõigusega seotud nõuetest ja üle poole antud hääletest vastab muudele kui madalama järjekohaga nõuetele, kusjuures erapooletuid arvesse ei võeta.

Kui võlgnik või võlausaldajate enamik jõuab järeldusele, et kokkulepet saavutada ei ole võimalik või kui ületatakse kahekuuline läbirääkimiste pidamise tähtaeg, läbirääkimiste protsess lõpetatakse. Kokkuleppe puudumise korral toob menetluse lõpetamine kaasa kõikide selle tagajärgede tühistamise võlgniku jaoks, kui nimetatud võlgnik ei ole endiselt maksejõuetuse olukorras. Vastasel juhul toob menetluse lõpetamine kaasa võlgniku maksejõuetuse. Tagatised, mis on võlgnikuga maksekokkuleppe erimenetluse käigus kokku lepitud, et tagada võlgnikule finantsvahendid oma tegevuse jätkamiseks, säilivad kaheaastase tähtaja jooksul isegi siis, kui menetluse lõpetamisel tunnistatakse võlgnik maksejõuetuks. Võlausaldajatel, kes on maksekokkuleppe täitmise eesmärgil rahastanud võlgniku tegevust menetluse ajal, on üldine eesõigusnõue vallasvarale ja see asub töötajate samasisulisest eesõigusnõudest eespool.

3 Millist vara käsitatakse pankrotivarana? Kuidas koheldakse vara, mille võlgnik on omandanud või mis on talle üle antud pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

CIRE artiklis 46 on sätestatud, milliseid varasid pankrotivara hõlmab:

„Artikkel 46

Pankrotivara mõiste

1 – Pankrotivara eesmärk on rahuldada võlausaldajate nõuded pärast seda, kui nende endi võlad on makstud, ja kui ei ole teisiti ette nähtud, hõlmab see kogu võlgniku vara maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval ning varasid ja õigusi, mis võlgnik on menetluse käigus omandanud.

2 – Arestimisele mittekuuluvad varad lisatakse pankrotivarale ainult juhul, kui võlgnik esitab need vabatahtlikult ja nende mitteametlikult ei ole absoluutne.

Sellega seoses on Portugali tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 736 ette nähtud, et lisaks arestimisele mittekuuluvatele hüvedele on erisätte alusel absoluutselt mitteametlikult järgmine: võõrandamatud esemed ja õigused; riigi ja muude avalik-õiguslike isikute omandis olevad varad; esemed, mille arestimine oleks vastuolus hea tavaga või mis ei oleks nende vähenenud kommertsväärtuse tõttu majanduslikult põhjendatud, eelkõige avalikuks jumalateenistuseks ettenähtud esemed; hauakivid; vahendid ja esemed, mis on vältimatud puuetega inimeste jaoks ja patsientide raviks.

4 Milline on võlgniku ja milline pankrotihalduri pädevus?

Need volitused on kehtestatud CIRE artiklites 223 ja 224.

Võlgnikupoolne pankrotivara valitsemine

„Artikkel 223

Piiramine äriühingutega

Käesolevaid sätteid kohaldatakse ainult juhul, kui pankrotivara viitab äriühingule.“

„Artikkel 224

Eeltingimused võlgnikupoolseks valitsemiseks

1 – Maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsuses võib kohtunik otsustada, et pankrotivara valitseb võlgnik.

2 – Eelmises lõikes osutatud otsusele kohaldatakse järgmisi eeltingimusi:

a) võlgnik on sellist valitsemist taotlenud;

b) võlgnik on juba esitanud või on lubanud esitada 30 päeva jooksul alates maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsusest maksejõuetuskava, milles on ette nähtud äriühingu tegevuse jätkamine;

c) ei ole põhjust kahtlustada, et asjaga tegelemisel tekib viivitusi või muid võlausaldajatele kahjulikke tagajärgi;

d) maksejõuetuse taotleja annab oma nõusoleku, kui kõnealune taotleja ei ole võlgnik.

3 – Valitsemine usaldatakse võlgnikule ka juhul, kui võlgnik on seda taotlenud ja võlausaldajad on aruande hindamise koosolekul või sellele eelneval koosolekul nii otsustanud, olenemata sellest, kas lõike 2 punktides c ja d esitatud eeltingimused on täidetud, ning lõike 2 punktis b sätestatud tähtaeg arvutatakse alates võlausaldajate otsuse kuupäevast.“

Halduri nimetamine ja staatus

Pankrotihalduri volitused ja nõutud kvalifikatsioon on sätestatud CIRE artiklites 52, 53 ja 55:

„Artikkel 52

Kohtuniku poolt nimetamine ja staatus

1 – Pankrotihalduri nimetamine on kohtuniku pädevus.

2 – Artikli 32 lõike 1 sätteid kohaldatakse pankrotihalduri nimetamisele, kuid kohtunik võib võtta arvesse teavet, mille on esitanud võlgnik või võlausaldajate toimkond, kui see on olemas, või võlausaldajad. Sama kohaldatakse juhul, kui pankrotivara hõlmab äriühingut, millel on üks või mitu tegutsevat ettevõtet, või kui maksejõuetusmenetlus on eriti keeruline ja esmajärjekorras eelistatakse ajutist kohtuhaldurit, kes täidab kohustusi maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval.

3 – Värbamisprotsess ametlikesse nimekirjadesse kandmiseks ning pankrotihalduri staatus on sätestatud konkreetsetes seaduses, mis ei piira käesoleva seadustiku sätteid.

4 – Kui maksejõuetusmenetlus on eriti keeruline või kui pankrotihaldurilt nõutakse eriteadmisi, võib kohtunik automaatselt või ühe huvitatud poole taotlusel nimetada rohkem kui ühe pankrotihalduri. Kui selline taotlus esitatakse, siis on taotluse esitaja ülesanne esitada nõuetekohaselt põhjendatud ettepanek pankrotihalduri nimetamiseks ning maksta sellisel nimetatud pankrotihaldurile tasu, kui pankrotihaldur nimetatakse ja pankrotivarast ei piisa talle tasu maksmiseks.

5 – Erimeelsuste korral lõike 1 järgi kohtuniku nimetatud pankrotihalduri ja ühe huvitatud poole taotlusel nimetatud pankrotihalduri vahel kehtib ümmikseisu korral kohtuniku nimetatud pankrotihalduri arvamus.

6 – Kui võlgnik on äriühing, kes on äriseadustiku kohaselt kontrolli- või kontsemisuhetes muude äriühingutega, millega seoses on tehtud ettepanek maksejõuetusmenetluse algatamiseks, võib kohtunik automaatselt või võlgniku või võlausaldajate taotlusel nimetada kõikide äriühingute jaoks üheainsa pankrotihalduri. Sellisel juhul on kohtunik kohustatud nimetama üldiselt veel ühe pankrotihalduri, kelle kohustused on piiratud sama kontserni võlgnike seas esitatud nõuete hindamisega, viivitamatult pärast seda, kui esimene pankrotihaldur on kinnitanud selliste nõuete olemasolu.“

„Artikkel 53

Võlausaldajate valitud teine haldur

1 – Tingimusel, et enne hääletamist on juhtumi toimikule lisatud ettepaneku vastuvõtmist kinnitav dokument, võivad võlausaldajad võlausaldajate koosolekul valida pärast pankrotihalduri nimetamist sellele kohale teise isiku, olenemata sellest, kas ta on ametlikus nimekirjas registreeritud või mitte, ja teha otsuse tema tasu kohta hääletajate enamiku ja antud häälte enamusega saavutatud heakskiidu alusel. Erapooletuid arvesse ei võeta.

2 – Ametlikus nimekirjas registreerimata isiku valimine võib toimuda ainult juhtudel, mis on põhjendatud äriühingu osa suurusega pankrotivaras, äriühingu tegevusala konkreetse olemuse või juhtumi keerukusega.

3 – Kohtunik võib keelduda võlausaldajate valitud isikut olemasoleva halduri asemel pankrotihalduriks nimetamast ainult juhul, kui kohtunik on seisukohal, et see isik ei sobi selleks või ta pole selleks suuteline, et võlausaldajate heakskiidetud tasu on selgelt liiga suur või kui asjaomane isik ei ole registreeritud ametlikus nimekirjas, et ei esine ükski eelmises lõikes nimetatud olukordadest.“

„Artikkel 55

Ülesanded ja ülesannete täitmine

1 – Lisaks muudele sel viisil antud ülesannetele on pankrotihaldur kohustatud koostöös võlausaldajate toimkonnaga, kui see on olemas, ja selle järelevalve all tegema järgmist:

a) valmistama ette maksejõuetu poole võlgade tasumise pankrotivaras olemasolevast rahast, ja eelkõige summadest, mis on saadud pankrotihalduri poolt pankrotivarasse kuuluvate varade realiseerimisest,

b) tagama vahepealsel ajal maksejõuetu poole õiguste säilimise ja kasutamise ning vajaduse korral äriühingu tegevuse jätkumise, vältides nii palju kui võimalik selle majandusliku olukorra halvenemist.

2 – Pankrotihaldur täidab ülesandeid isiklikult, kuid ta võib mõne konkreetse ülesande delegeerida kirjalikult pankrotihaldurile, kes on kantud ametlikkesse nimekirjadesse, piiramata juhtumeid, kus õiguslik esindamine on kohustuslik või võlausaldajate toimkonna eelnev nõusolek vajalik.

3 – Pankrotihaldurit võib tema ülesannete täitmisel abistada tema enda vastutusel spetsialist või muud tasustatud või tasustamata abilised, kaasa arvatud võlgnik ise, kui selleks on andnud eelneva nõusoleku võlausaldajate toimkond või selle puudumise korral kohtunik.

4 – Pankrotihaldur võib palgata kindlaksmääratud või määramata ajaks töötajad, keda on vaja pankrotivara realiseerimiseks või äriühingu tegevuse jätkamiseks. Uued lepingud lõpevad siiski siis, kui asutus, kus töötajad töötavad, pannakse lõplikult kinni, või kui ei ole teisiti kokku lepitud, siis üleviimise ajal.

5 – Pankrotihalduri ülesanne on samuti esitada võlausaldajate toimkonnale ja kohtule õigeaegselt kogu teave, mis on vajalik pankrotivara valitsemiseks ja realiseerimiseks.

6 – Pankrotihalduri taotlusel ja kui pankrotihalduril ei ole otsejuurdepääsu nõutud teabele, võib kohtunik kohustada avalikke üksuseid ja krediitdiasutusi esitama oma vastavate registreeritud alusel teabe, mida peetakse menetluse eesmärgil vajalikuks või kasulikuks eelkõige pankrotivara moodustava vara kohta.

7 – Lõike 2 lõpuosas viidatud pankrotihalduri tasustamine on sellise töö delegeerinud pankrotihalduri ülesanne ja viimasena nimetatud pankrotihaldur vastutab delegeeritud halduri võetud meetmete eest samas lõikes osutatud volituste delegeerimise raames.

8 – Pankrotihalduril on õigus võlausaldajate toimkonna nõusolekul loobuda nõuetest või neid tunnustada või nendes kokku leppida igas kohtumenetluses, kus üks pooltest on maksejõuetu pool või pankrotivara.“

Kohtulik järelevalve

Kohtunik teostab järelevalvet pankrotihalduri tegevuse üle kooskõlas CIRE artikliga 58:

„Artikkel 58

Kohtunikupoolne järelevalve

Pankrotihaldur täidab ülesandeid kohtuniku järelevalve all ja kohtunik võib igal ajal nõuda igas küsimuses teavet või aruande esitamist võetud meetmete ning valitsemise ja realiseerimise kohta.“

Võlausaldajate toimkonnal on samuti õigus teostada järelevalvet pankrotihalduri tegevuse üle kooskõlas CIRE artikliga 68.

Pankrotihalduri tasustamine

Pankrotihalduri tasustamine on kindlaks määratud kooskõlas CIRE artikliga 60:

„Artikkel 60

Tasustamine

1 – Kohtuniku nimetatud pankrotihalduril on õigusnormidega ettenähtud tasu ja hüvitist kulude eest, mida ta on põhjendatult pidanud kasulikuks või vältimatuks.

2 – Kui pankrotihalduri on valinud võlausaldajate koosolek, on tema tasu selline, nagu asjaomases otsuses ette nähtud.

3 – Pankrotihaldur, kes ei ole eelnevalt nõustunud tasuga, mille võlausaldajate koosolek on kehtestanud maksejõuetuskava koostamise eest, äriühingu juhtimise eest pärast aruande hindamise koosolekut või kinnitatud maksejõuetuskava järelevalve eest, võib kohast loobuda tingimusel, et ta teeb seda koosolekul, kus otsus vastu võetakse.“

5 Millistel tingimustel võib teha tasaarvestuse?

Pankrotivõlad võib tasaarvestada võlgadega nimetatud pankrotivara ees, kui on täidetud CIRE artikli 99 nõuded:

„Artikkel 99

Tasaarvestused

1 – Piiramata käesolevas seadustikus kehtestatud muid sätteid, võivad pankroti taotlejad pärast maksejõuetuse väljakuulutamist tasaarvestada oma nõuded võlgadega vara ees, tingimusel, et täidetud on vähemalt üks järgmistest nõuetest:

a) tasaarvestuse õiguslikud eeltingimused olid täidetud enne maksejõuetuks tunnistamise kuupäeva;

b) maksejõuetusnõue vastas tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 847 sätestatud tingimustele enne vara vastunõuet.

2 – Eespool esitatud punktide a ja b eesmärgil ei kohaldata järgmist:

a) tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 780 lõikes 1 ette nähtud tähtaja kasutamise võimaluse kadumine;

b) artikli 91 lõikes 1 ja artiklist 96 tulenev varane tähtaja saabumine ja rahaks konverteerimine.

3 – Tasaarvestusi ei piira asjaolu, et kohustused on eri valuutades või neil on erinevad ühikuhinnad, kui nende vastastikune konverteerimine on vastunõude tasumise kohas tasuta ja konverteerimine toimub tasaarvestuse mõju saabumise kuupäeval kehtiva vahetuskursiga.

4 – Tasaarvestus ei ole lubatud:

a) kui võlg tekkis pärast maksejõuetuks tunnistamise kuupäeva, eelkõige pankrotivara kasuks tühistatud toimingute tagajärjel;

b) kui maksejõuetu isiku võlausaldaja omandas nõude teiselt isikult pärast maksejõuetuks tunnistamise kuupäeva;

c) kui kasutati maksejõuetu poole võlgu, mille eest vara ei vastuta;

d) vara ees olevate võlgade ja madalama järjekohaga maksejõuetusnõuete vahel.“

Lisaks CIRE artikli 99 üldnormile on olemas muud õigusnormid, mis võimaldavad tasaarvestusi teha: CIRE artikli 102 lõike 3 punkt e, artikli 154 lõige 1, artikli 242 lõige 3 ja artikkel 286.

6 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus võlgniku kehtivatele lepingutele?

Maksejõuetuse mõju kehtivatele lepingutele, mille pool võlgnik on, sõltub lepingu olemusest ja on sätestatud eelkõige CIRE artiklites 102–119:

„Artikkel 102

Üldpõhimõtte seoses jätkuva äritegevusega

1 – Piiramata järgnevate artiklite sätteid, peatatakse kahepoolse lepingu puhul, kus maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval ei ole maksejõuetu pool või teine pool endiselt lepingut täielikult täitnud, selle täitmine, kuni pankrotihaldur otsustab lepingut täita või keeldub selle täitmisest.

2 – Teine pool võib siiski määrata pankrotihaldurile mõistliku tähtaja selle võimaluse kasutamiseks, pärast seda eeldatakse lepingu täitmisest keeldumist.

3 – Kui pankrotihaldur on täitmisest keeldunud, ja piiramata juhtumite eraldamist, kui see on vajalik:

a) ei ole kummalgi poolel õigust soorituse tagastamisele;

b) pankrotivaral on õigus nõuda veel tegemata sooritusel vastavat vastusoorituse väärtust, kui teine pool ei ole seda veel teinud;

c) teisel poolel on maksejõuetusnõudena õigus võlgniku tehtud makse väärtusele osas, mida ei ole täidetud, millest arvatakse maha vastava tasu väärtus, mida ei ole veel makstud;

d) õigus hüvitisele teisele poolele lepingu mittetäitmisega tekitatud kahju eest:

i) õigus hüvitisele kehtib ainult kuni punkti b kohaselt kehtestatud kohustuse väärtuse ulatuses;

ii) hüvitis arvatakse maha summast, millele teisel poolel on õigus, kohaldades punkti c;

iii) hüvitis moodustab maksejõuetusnõude;

e) mõlemad pooled võivad teatada punktides c ja d osutatud kohustuste tasaarvestusest punktis b osutatud kohustusega kuni asjaomaste summade ulatuseni.

4 – Täitmise nõudmine on seadusega vastuolus, kui lepinguliste kohustuste õigeaegne täitmine pankrotivara poolt on selgelt ebatõenäoline.“

„Artikkel 103

Jagamatud sooritused

1 – Kui leping nõuab teiselt poolelt soorituse tegemist, mis ei ole oma olemuselt asendatav või mis on tegemisel jagatav erinevateks osadeks, mida ei ole lihtne asendada ja mis on omavahel funktsionaalses seoses ning pankrotihaldur keeldub lepingu täitmisest:

a) asendatakse eelmise artikli lõike 3 punktis b osutatud õigus õigusega nõuda teiselt poolelt juba sooritatut tagastamist proportsionaalselt tema rikastumisega maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval;

b) on eelmise artikli lõike 3 punktis c sätestatud õiguse eesmärk kõikide lepinguliste soorituste väärtuste vahe, kui see on soodne teisele poolele;

c) on teisel poolel maksejõuetuks tunnistamise taotlejana õigus kulude hüvitamisele või soorituse selle osa väärtuse tagastamisele, mis tehti enne maksejõuetuks tunnistamist, sõltuvalt sellest, kas selline sooritus on asendatav või mitte.

2 – Teisel poolel on siiski õigus teha oma sooritus lõpuni ja nõuda maksejõuetusnõudena vastusooritust võlgnetavas osas; sel juhul lõike 1 ja eelmise artikli sätteid enam kohaldamisele ei kuulu.

3 – Kui pankrotihaldur ei keeldu lepingu täitmisest, siis moodustab teise poole õigus vastusooritusele massinõude ainult selles osas, mis ületab väärtust, mis oleks arvutatud lõike 1 punkti c kohaselt, kui pankrotihaldur oleks valinud lepingu täitmisest keeldumise.

4 – Kui sooritus on lõikes 1 osutatud liiki ja leping kohustab selleks maksejõuetut poolt ja pankrotihaldur keeldub sellisest täitmisest:

a) siis eelmise artikli lõike 3 punkt b enam kohaldamisele ei kuulu või asendatakse õigusega saada hüvitist enne maksejõuetuks tunnistamist juba tehtud soorituse väärtuses, sõltuvalt sellest, kas selline sooritus on asendatav või mitte;

b) lõike 1 punkti b sätteid kohaldatakse juhul, kui teisel poolel on ka õigus juba tehtud soorituse hüvitamisele, samuti maksejõuetusnõudele.

5 – Kui sooritus on lõikes 1 osutatud liiki ja leping kohustab selleks maksejõuetut poolt ja pankrotihaldur ei keeldu sellisest täitmisest, siis loetakse teise poole õigus vastusooritusele täies ulatuses massinõudeks.

6 – Kui asendamatu sooritus jagatakse iseseisvateks osadeks ja ühe või mitme sellise osa eest on juba tasutud, kohaldatakse eelnevate lõigete sätteid ainult ülejäänud osadele ning tasu jagatakse nende vahel nõuetekohaselt.“

„Artikkel 104

Omandireservatsiooniga müük ja samased toimingud

1 – Omandireservatsiooniga ostu-müügilepingus, kus müüja on maksejõuetu pool, võib teine pool nõuda lepingu täitmist, kui lepingu ese on maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval juba üle antud.

2 – Rendileandja maksejõuetuse korral kohaldatakse eelmise lõike sätteid kapitalirendi lepingule ja rendilepingule, milles on klausel, et renditud esemest saab rentniku vara pärast kõikide kokkulepitud maksete tasumist.

3 – Kui ostja või rentnik on maksejõuetu pool ja ese on nimetatud ostja või rentniku valduses, ei või pankrotihalduri artikli 102 lõike 2 kohaselt seatud tähtaeg lõppeda enne viie päeva möödumist alates aruande hindamise koosoleku kuupäevast, välja arvatud juhul, kui kõnealuse vara väärtus võiks sellisel perioodil märkimisväärselt väheneda ja teine pool hoiatab pankrotihaldurit sõnaselgelt selle asjaolu eest.

4 – Omandireservatsiooni klausile konkreetse eseme võõrandamise lepingutes, milles ostja on maksejõuetu pool, saab pankrotivara vastu tugineda kuni eseme üleandmise hetkeni ainult juhul, kui see on kirjalikult ette nähtud.

5 – Kui pankrotihaldur keeldub täitmisest ja see on lubatud, on täitmisest keelumise tagajärjed need, mis sätestatud artikli 102 lõikes 3, arvestades, et selle punktis c ette nähtud õiguse ese on maksejõuetusnõudena lepingu lõpuni kavandatud maksete või rendimaksete summa, mida on artikli 91 lõiget 2 kohaldades ajakohastatud kuni maksejõuetuks tunnistamise kuupäevani, ning eseme väärtuse – keeldumise kuupäeva seisuga – vahe, kui see on positiivne, tasumine, kui teine pool on müüja või rendileandja; või viimatinimetatud väärtuse ja selle summa vahe tasumine, kui see on positiivne, kui kõnealune teine pool on ostja või rentnik.“

„Artikkel 105

Müük ilma kättetoimetamiseta

1 – Artikli 107 sätteid piiramata, kui müüja ei ole veel kättetoimetamiskohustust täitnud, kuid omandiõigus on juba üle läinud:

a) ei või pankrotihaldur keelduda lepingu täitmisest, kui tegemist on müüja maksejõuetusega;

b) pankrotihalduri keeldumisel lepingu täitmisest ostja maksejõuetuse korral on artikli 104 lõikes 5 sätestatud tagajärjed, mida kohaldatakse mutatis mutandis.

2 – Eelmise lõike sätteid kohaldatakse mutatis mutandis ka lepingutele, millega antakse üle tegelikud kasutusõigused.“

„Artikkel 106

Eelleping

1 – Kui eellepingu sõlminud müüja muutub maksejõuetuks, ei või pankrotihaldur keelduda kehtiva lepingu täitmisest, kui lepingu ese on eellepingu sõlminud ostjale juba üle antud.

2 – Kui pankrotihaldur keeldub eellepingu täitmisest, kohaldatakse artikli 104 lõike 5 sätteid mutatis mutandis, olenemata sellest, kas maksejõuetu eellepingu sõlmija on ostja või müüja.“

„Artikkel 107

Tähtajalised tehingud

1 – Kui kaupade tarnimine või selliste finantsteenuste osutamine, millel on turuhind, peab toimuma konkreetsel kuupäeval või teatud tähtaja jooksul ning kuupäev või tähtaeg saabub pärast maksejõuetuks tunnistamist, ei või kumbki pool täitmist nõuda. Ostjal või müüjal on sõltuvalt juhtumist õigus saada ainult

kohandatud hinna ja kaupade või finantsteenuste turuhinna vahe teisel päeval pärast maksejõuetuks tunnistamist seoses sama kuupäeva või täitmise tähtajaga lepingutega. Maksejõuetult poolelt nõutav vahe loetakse maksejõuetusnõudeks.

2 – Mõlemal juhul tagastab müüja juba makstud summad ja võib selle kohustuse korvata eelmise lõike alusel talle esitatud nõudega kuni asjaomaste summade ulatuses. Kui müüja on maksejõuetu pool, moodustab õigus tagastamisele teise poole maksejõuetusnõude.

3 – Eelmise lõike eesmärgil käsitletakse finantsteenustena järgmist:

a) väärtpaberite üleandmine, välja arvatud juhul, kui sellega on seotud aktsiad, mis moodustavad vähemalt 10 % äriühingu kapitalist, ning lepingus ettenähtud täitmine ei ole olemuselt lihtsalt rahaline;

b) väärismetallide tarnimine;

c) sularahamaksed, mis on otseselt või kaudselt määratud välisvaluuta vahetuskursi, seadusjärgse intressimäära, arvestusühiku või muude kaupade või teenuste hinnaga;

d) lõikudes a ja b osutatud võimalused või muud õigused müüjale või kaupade tarnimisele või punktis c osutatud maksetele.

4 – Kui erinevad finantsteenustega seotud tehingud on integreeritud raamlepingusse, mille võib täitmatajätmise korral lõpetada ainult ühe tervikuna, käsitletakse kõiki tehinguid käesoleva artikli ja artikli 102 eesmärgil kahepoolse lepinguna.

5 – Konkreetse tarnimiskuupäevaga toimingutele, mida lõige 1 ei hõlma, kohaldatakse artikli 104 lõike 5 sätteid mutatis mutandis. “

„Artikkel 108

Rentimine/üürimine, kui rentnik/üürnik on maksejõuetu pool

1 – Maksejõuetuks tunnistamine ei peata rendi-/üürilepingut, kui maksejõuetu pool on rentnik/üürnik, kuid pankrotihaldur võib selle lepingu alati 60päevase etteteatamisega üles öelda, kui lühemast etteteatamisest seaduse või lepingu alusel ei piisa.

2 – Eelmist lõiget ei kohaldata juhtudel, kui üür on seotud maksejõuetu poole elukohaga. Sellisel juhul võib pankrotihaldur ainult teha avalduse, et õigust rendi-/üürimaksle, mis muutub sellest avaldusest 60 päeva möödudes sissenõutavaks, ei saa maksejõuetusmenetluses maksma panna. Sellisel juhul on üürileandjal õigus nõuda maksejõuetusnõudena hüvitist kahju eest, mis talle tekkis ühe või mitme eelnimetatud üürimakse tasumata jätmise tõttu väljatõstmise korral kuni kolme kuu üürisumma ulatuses.

3 – Kui pankrotihaldur ütleb lepingu lõike 1 alusel üles, nõuab ta maksejõuetusnõudena tasumisele kuuluvate summade tasumist, mis vastavad mõju saavutamise kuupäeva ja lepingus sätestatud tähtaja lõpu või kuupäeva, mil maksejõuetu poole ülesütlemine oleks olnud vastasel juhul võimalik, vahelisele perioodile, millest arvatakse maha rentniku poolt sellel perioodil teenuse osutamisega seotud kulud ning renditud vara muul viisil kasutamisest saadud tulu, tingimusel, et need on omistatavad lepingu ennetähtaegsele lõpetamisele, ajakohastades kõik summad vastavalt artikli 91 lõikele 2 ülesütlemise mõju saavutamise kuupäevaga.

4 – Rendile-/üürileandja ei või nõuda lepingu ülesütlemist pärast rentniku maksejõuetuks tunnistamist ühel järgmistest alustest:

a) maksejõuetuks tunnistamise kuupäevale eelnenud perioodi eest tasumata rent või üür;

b) rentniku/üürniku rahalise olukorra halvenemine.

5 – Kui renditud/üüritud eset ei ole rentnikule/üürnikule nimetatud rentniku/üürniku maksejõuetuks tunnistamise kuupäevaks veel üle antud, võivad lepingu üles öelda nii pankrotihaldur kui ka rendile-/üürileandja ja kumbki neist võib määrata sel eesmärgil muu mõistliku tähtaja, pärast mida ülesütlemise õigus lõpeb. “

„Artikkel 109

Rentimine/üürimine, kui rendile-/üürileandja on maksejõuetu pool

1 – Maksejõuetuks tunnistamine ei peata rendi-/üürilepingu täitmist, kui maksejõuetu pool on rendile-/üürileandja. Kumbki pool võib lepingu üles öelda ainult poolelioleva tähtaja lõpuks, piiramata kohustusliku pikendamise juhtumeid.

2 – Kui eset ei ole rentnikule/üürnikule maksejõuetuks tunnistamise kuupäevaks üle antud, kohaldatakse artikli 108 lõike 5 sätteid mutatis mutandis.

3 – Sel viisil renditud/üüritud eseme võõrandamine maksejõuetusmenetluses ei võta rendile-/üürileandjalt sellises olukorras tsiviilõiguses tunnustatud õigusi. “

„Artikkel 110

Käsundus- ja halduslepingud

1 – Pankrotivarasse kuuluvad käsunduslepingud, ka komisjonilepingud, lõpevad, kui käsundiandja tunnistatakse maksejõuetuks, isegi kui käsund on antud käsundisaaja või kolmanda isiku huvides. Käsundisaajal ei ole õigust hüvitisele kantud kahjude eest.

2 – Käsunduslepingut käsitletakse siiski jätkuvana:

a) kui see on vajalik, et käsundisaaja saaks teha toiminguid, et hoida ära pankrotivara tõenäoline kahjustumine, kuni pankrotihaldur astub nõuetekohaseid samme;

b) perioodi osas, mille jooksul käsundisaaja on täitnud ülesandeid, olemata – mitte omal süül – kursis, et käsundiandja on tunnistatud maksejõuetuks.

3 – Käsundisaaja tasu ja kulu hüvitamine loetakse lõike 2 punkti a olukorras massikohustuseks ning lõike 2 punkti b olukorras maksejõuetusega seotud võlak.

4 – Eelmiste lõigete sätteid kohaldatakse mutatis mutandis muudele lepingutele, millega maksejõuetu pool on teinud varahalduse ülesandeks kolmandale poolele minimaalse sõltumatusega, konkreetsemalt portfelli- ja varahalduslepingutele. “

„Artikkel 111

Pikaajaline teenusleping

1 – Lepinguid, mis nõuavad pikaajalise teenuse osutamist maksejõuetu poole huvides ja mis ei lõpe artikli 110 sätete mõjul, ei peatata maksejõuetuks tunnistamisel ja kumbki pool võib need üles öelda artikli 108 lõike 1 kohaselt, mida kohaldatakse mutatis mutandis.

2 – Lepingu ennetähtaegne ülesütlemine nõuab hüvitise maksmist tekitatud kahjude eest, kui ülesütlejaks on pankrotihaldur, ning sellisel juhul arvutatakse hüvitis mutatis mutandis artikli 108 lõike 3 kohaselt ja see moodustab teise poole maksejõuetusnõude. “

„Artikkel 112

Volitused

1 – Kui välja arvata artikli 110 lõike 2 punkti a alla kuuluvad juhtumid, siis lõpevad pankrotivaraga seotud volitused esindatava maksejõuetuks tunnistamisel, isegi kui need anti ka volitatu või kolmanda isiku huvides.

2 – Toimingute suhtes, mida volitatu on teinud pärast volituste lõppemist, kohaldatakse artikli 81 lõigete 6 ja 7 sätteid mutatis mutandis.

3 – Volitatu, kes ei ole – mitte omal süül – teadlik esindatava maksejõuetuks tunnistamisest, ei vastuta kolmandate isikute suhtes nõutava toimingute tulemusteta jäämise eest esindamisvolituste puudumise tõttu. “

„Artikkel 113

Töötajate maksejõuetus

1 – Töötajate maksejõuetuks tunnistamine ei peata töölepingut.

2 – Hüvitise maksmist kahjude eest, mille on põhjustanud lepinguliste kohustuste võimalik rikkumine, võib nõuda maksejõuetu pool. “

„Artikkel 114

Võlgnikupoolne teenuse osutamine

1 – Artikli 113 sätteid kohaldatakse lepingutele, mille alusel on maksejõuetu pool, kes on füüsilise isik, kohustatud osutama teenust, välja arvatud juhul, kui teenus moodustab osa äriühingu tegevusest, mida nimetatud füüsiline isik omab ja mis ei ole olemuselt asendatav.

2 – Eelmise lõike sätteid piiramata kohaldatakse artikli 111 sätteid mutatis mutandis lepingutele, mille ese on teenuse pikaajaline osutamine võlgniku poolt. Hüvitise maksmise kohustus kehtib ainult juhul, kui teine pool lepingu üles ütleb.“

„Artikkel 115

Tulevaste nõuete loovutamine ja pantimine

1 – Kui võlgnik on füüsiline isik ja on enne maksejõuetuks tunnistamist taganud või pantinud tööst või teenuste osutamise lepingust tulenevad tulevased nõuded või õiguse tulevastele maksetele, näiteks töötushüvitised ja vanaduspensionid, on toimingute mõju piiratud tuluga, mis on teenitud enne maksejõuetuks tunnistamist, selle kuu lõpuks, mil maksejõuetuks tunnistamine toimus, ja sellele järgneva 24 kuuga.

2 – Võlgniku enne maksejõuetuks tunnistamist tehtud loovutamine või pantimine, mille ese on sellisest rendilepingust tulenevad rendi- või üürimaksud, mida pankrotihaldur ei või artikli 104 lõike 2 ja artikli 109 lõike 1 kohaselt üles öelda ega lõpetada, on olenemata sellest, kas võlgnik on füüsiline isik või mitte, piiratud maksetega, mis on tehtud enne maksejõuetuks tunnistamist, selle kuu lõpuks, mil maksejõuetuks tunnistamine toimus, ja sellele järgneva kuuga.

3 – Eelmistes lõigetes osutatud nõuetega võlgnik võib need tasaarvestada pankrotivara nõuetega, piiramata artikli 99 lõike 1 punkti b ja artikli 99 lõike 4 punktide b–d sätteid.“

„Artikkel 116

Jooksevkontod

Maksejõuetuks tunnistamine nõuab maksujõuetu poole allkirjastatud jooksevkontolepingute lõpetamist ning nende kontode sulgemist.“

„Artikkel 117

Äriühingute ühendused

1 – Äriühingute ühendused kustutatakse osanikust lepingupoolse maksejõuetuse tulemusena.

2 – Seotud lepinguosaline on kohustatud andma pankrotivarasse üle oma osa kahjumis, mis ei ole veel lahendatud ja milles ta on kohustatud osalema, säilitades siiski õiguse nõuda krediitina maksejõuetuse raames makseid, mis on tehtud ja mida ei ole arvesse võetud tema osalemisel kahjumis.“

„Artikkel 118

Äriühingute huviühing ja Euroopa majandushuviühingud

1 – Kui lepingus ei ole ette nähtud teisiti, ei lõpetata äriühingute huviühingut ega Euroopa majandushuviühinguid ühingu ühe või mitme liikme maksejõuetuse tõttu.

2 – Maksejõuetuks tunnistatud liige võib äriühingute huviühingust lahkuda.

3 – Lepingus klauslid, mis kohustavad maksejõuetuks tunnistatud liiget ülejäänud liikmetele või huviühingule tekitatud kahju hüvitama, on tühi.“

„Artikkel 119

Imperatiivsed sätted

1 – Poolte mis tahes kokkulepe, mis välistab või piirab käesoleva peatüki eelmiste sätete kohaldamist, on tühi.

2 – Eelkõige on tühi klauslid, mille kohaselt käsitatakse ühe poole maksejõuetust tehingu äramuutva tingimusena või mis annavad sellisel juhul teisele poolele õiguse hüvitisele, lepingu tühistamisele või sellest taganemisele käesolevas peatükis ettenähtust erinevatel tingimustel.

3 – Eelmiste lõigete sätted ei takista, et maksejõuetuse olukord saaks olla lepingu tühistamise või sellest taganemise aluseks, võttes arvesse lepinguliste soorituste olemust ja sisu.“

7 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus üksikute võlausaldajate algatatud menetlustele (välja arvatud poolleiolevatele kohtuasjadele)?

Mõju menetlusele

Maksejõuetuks tunnistamine hoiab ära täitetoimingute algatamise maksejõuetu isiku võlausaldajate poolt (CIRE artikli 88 lõige 1).

Mõju nõuetele

Maksejõuetuse mõju pankrotivaraga seotud nõuetele on sätestatud CIRE artiklites 90–101:

„Artikkel 90

Maksejõuetusega seotud nõuete esitamine

Maksejõuetu isiku võlausaldajad võivad teostada oma õigusi ainult kooskõlas käesoleva seadustiku sätetega maksejõuetusmenetluse ajal.“

„Artikkel 91

Viivitamata maksmisele kuuluvad võlad

1 – Maksejõuetuks tunnistamine toob kaasa selle, et maksejõuetu poole kõik kohustused, millele ei laiene edasilükkav tingimus, muutuvad sissenõutavaks.

2 – Kõik kohustused, mis ei ole maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval veel muutunud sissenõutavaks ja millelt ei tule tasuda intressi või millelt tasumisele kuuluv intress on seadusjärgsest intressimäärast madalama määraga, loetakse vähendatuks summani, mis, kui sellele summale lisatakse arvestatud intress seadusjärgses määras või määras, mis võrdub seadusjärgse määra ja kokkulepitud määra vahesummaga, perioodi eest, mille võrra on maksetähtpäev ettepoole toodud, vastaks kõnealuse kohustuse väärtusele.

3 – Jagatava kohustuse korral kohaldatakse eelmise lõike sätteid igale maksele, mis ei ole veel muutunud sissenõutavaks.

4 – Perioodi arvutamisel, mille võrra on maksetähtpäev ettepoole toodud, lähtutakse sellest, et makse tehtaks kuupäeval, mil kohustused muutusid sissenõutavaks, või kuupäeval, mil see tõenäoliselt toimuks, kui viimatinimetatud kuupäev ei ole kindlaks määratud.

5 – Eelmistes lõigetes märgitud võlasumma vähendamist kohaldatakse ka juhul, kui tähtaja ületamine on toimunud põhjusel, et maksejõuetuse olukorda ei ole veel kohtus kinnitatud, nagu on ette nähtud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 780 lõikes 1.

6 – Võlausaldaja õiguste üleminek seetõttu, et maksejõuetu pool on täitnud kolmanda isiku kohustuse, toimub proportsionaalselt summaga, mis on seoses sellise kolmanda isiku võlasummaga tasutud ja mida ajakohastatakse vastavalt lõikele 2.

7 – Eelmise lõike sätteid kohaldatakse muude kaasvõlgnikega seotud regressiõigusele.“

„Artikkel 92

Ajatomiskava

Maksu või sotsiaalkindlustusmakse ajatomiskavaga hõlmatud võlgade viivitamatul maksmisele kuulumisel vastavalt artikli 91 lõikele 1 on tagajärjed, mida asjaomased seadused sellise kava mittetäitmisele omistavad. Sissenõutavad summad arvutatakse kooskõlas kõnealuste seaduste sätetega.“

„Artikkel 93

Elatismaksud

Õigust nõuda maksejõuetult poolelt maksejõuetuks tunnistamisele järgneva perioodi eest elatist võib teostada ainult pankrotivara suhtes, kui ükski tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 2009 osutatud isikutest ei ole võimeline elatist maksuma. Sellisel juhul määrab kohtunik vastava summa.“

„Artikkel 94

Äramuutva tingimusega nõuded

Äramuutva tingimusega nõudeid käsitletakse maksejõuetusmenetluses samamoodi kui nõudeid, millel selliseid tingimusi pole, kuni hetkeni, millal tingimus täidetakse, piiramata kohustust tagastada tehtud maksed, kui tingimuse täitmine on kontrollitud.“

„Artikkel 95

Solidaarvastutus ja käendajad

1 – Võlausaldajad võivad nõuda kogu oma laenu solidaarselt vastutavate võlgnike ja käendajate iga erineva pankrotivara arvelt, kuid kõikidelt kõnealustelt võlgnikelt saadud summade kogusumma ei tohi ületada laenusummat.

2 – Õigusi maksejõuetu võlgniku suhtes, mis tulenevad võla võimalikust tulevasest maksmisest solidaarvastutava kaasvõlgniku või käendaja poolt, võib teostada maksejõuetusmenetluses ainult edasilükkava tingimusega nõudena, kui eelnimetatud võla võlausaldaja seda ei nõua.“

„Artikkel 96

Nõuete konverteerimine

1 – Asjaomase omaniku menetluses osalemise eesmärgil:

a) mitterahalised nõuded võetakse arvesse nende eeldatava väärtuse alusel eurodes maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval;

b) rahalised nõuded, mille summad ei ole kindlaks määratud, võetakse arvesse nende eeldatava väärtuse alusel eurodes maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval;

c) välisvaluutas või indeksites väljendatud nõuded võetakse arvesse eurodes selle vahetuskursi alusel, mis kehtib maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval.

2 – Pärast tunnistamist loetakse lõike 1 punktides a ja c osutatud nõuded püsivalt eurodeks konverteerituks.“

„Artikkel 97

Eesõigusnõuete ja asjaõiguslike tagatiste lõppemine

1 – Maksejõuetuks tunnistamisel lõpevad:

a) üldised võlausaldajate eesõigusnõuded, mis on seotud riigile, kohalikele asutustele ja sotsiaalkindlustusasutustele kuuluvate maksejõuetusnõuetega, mis tekkisid rohkem kui 12 kuud enne maksejõuetusmenetluse alguskuupäeva;

b) võlausaldajate erieesõigusnõuded, mis on seotud riigile, kohalikele asutustele ja sotsiaalkindlustusasutustele kuuluvate maksejõuetusnõuetega, mis muutusid sissenõutavaks rohkem kui 12 kuud enne maksejõuetusmenetluse alguskuupäeva;

c) seadusjärgsed hüpoteegid, mille registreerimist on taotletud maksejõuetusmenetluse alguskuupäevale eelneva kahe kuu jooksul ja mis on seotud riigile, kohalikele asutustele ja sotsiaalkindlustusasutustele kuuluvate maksejõuetusnõuetega;

d) kui need ei sõltu registreerimisest, siis kinnis- või vallasvaraga seotud asjaõiguslikud tagatised, mis kuuluvad registreerimisele ja moodustavad osa pankrotivarast, mis on seotud maksejõuetusnõuetega, ja mis on juba seatud, kuid veel registreerimata ja mille registreerimiseks ei ole taotlust esitatud;

e) asjaõiguslikud tagatised varadele, mis moodustavad osa pankrotivarast ja mis on seotud madalama järjekohaga nõuetega.

2 – Pärast maksejõuetuks tunnistamist ei ole lubatud seadusjärgsete hüpoteekide registreerimine, mis tagavad maksejõuetusnõudeid, sealhulgas pärast menetluse lõppemist, välja arvatud juhul, kui asjaomane taotlus on esitatud enne eespool nimetatud maksejõuetuks tunnistamist või kui tegemist on lõike 1 punktis c osutatud hüpoteekidega, kaks kuud enne sama kuupäeva.“

„Artikkel 98

Eesõiguse andmine maksejõuetuks tunnistamist taotlevale võlausaldajale

1 – Selle võlausaldaja, kelle taotlusel maksejõuetus välja kuulutati, muud kui madalama järjekohaga nõuded muutuvad üldise eesõigusega nõueteks. Need nõuded järjestatakse viimasele kohale üldise eesõigusega nõuetes, mis makstakse pankrotivarasse kuuluva kogu vallasvara arvel välja neljandiku ulatuses nende vastavast summast ja maksimaalselt 500 arvestusühiku ulatuses.

2 – Kui võlausaldaja algatatud menetluse jätkamist piirab võlgniku maksejõuetuks tunnistamine hilisemal kuupäeval algatatud menetluses, omistatakse eelmises lõikes osutatud eesõigus varasemale menetluse taotlejale; artikli 264 lõike 3 punktis b sätestatud juhtumi korral on üldine eesõigus taotluse esitanud abikaasa vallasvara suhtes ja poole ühisvara suhtes esimesena algatatud menetluse taotlejal, olenemata selle mõju peatamisest.“

„Artikkel 99

Tasaarvestused

1 – Piiramata käesolevas seadustikus kehtestatud muid sätteid, võivad pankroti taotlejad pärast maksejõuetuse väljakuulutamist tasaarvestada oma nõuded võlgadega vara ees, tingimusel, et täidetud on vähemalt üks järgmistest nõuetest:

a) tasaarvestuse õiguslikud eeltingimused olid täidetud enne maksejõuetuks tunnistamise kuupäeva;

b) maksejõuetusnõue vastas tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 847 sätestatud tingimustele enne vara vastunõuet.

2 – Eespool esitatud punktide a ja b raames ei kohaldata järgmist:

a) tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 780 lõikes 1 ette nähtud tähtaja kasutamise võimaluse kadumine;

b) artikli 91 lõikes 1 ja artiklist 96 tulenev varane tähtaja saabumine ja rahaks konverteerimine.

3 – Tasaarvestusi ei piira asjaolu, et kohustused on erinevates valuutades või neil on erinevad ühikuhinnad, kui nende vastastikune konverteerimine on vastunõude tasumise kohas tasuta ja konverteerimine toimub tasaarvestuse mõju saabumise kuupäeval kehtiva vahetuskursiga.

4 – Tasaarvestus ei ole lubatud:

a) kui võlg vara ees on tekkinud pärast maksejõuetuks tunnistamise kuupäeva, eelkõige pankrotivara kasuks tühistatud toimingute tagajärjel;

b) kui maksejõuetu isiku võlausaldaja omandas nõude teiselt isikult pärast maksejõuetuks tunnistamise kuupäeva;

c) kasutades maksejõuetu poole võlgu, mille eest vara ei vastuta;

d) vara ees olevate võlgade ja madalama järjekohaga maksejõuetusnõuete vahel.“

„Artikkel 100

Aegumis- ja õigustlõpetavate tähtaegade peatamine

Maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsus viib kõikide aegumis- ja õigustlõpetavate tähtaegade peatamiseni, mida võlgnikul on võimalik menetluse käigus vaidlustada.“

„Artikkel 101

Arveldussüsteemid

Käesolevas peatükis sätestatud norme kohaldatakse, piiramata väärtpaberiseaduse artikleid 283 jj.“

8 Millist mõju avaldab maksejõuetusmenetlus selliste kohtuasjade jätkamisele, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise ajal pooleli?

Maksejõuetusmenetluse mõju käimasolevatele toimingutele on sätestatud CIRE artiklites 85–89:

„Artikkel 85

Mõju menetluses olevatele kohtuasjadele

1 – Pärast maksejõuetuks tunnistamist liidetakse maksejõuetusmenetlusele kõik kohtuasjad, mille raames uuritakse pankrotivaraga seotud küsimusi, mis on tõstatatud võlgniku või isegi kolmandate isikute suhtes, kuid mille tulemus võib mõjutada pankrotivara väärtust, ja kõik võlgniku algatatud õigustoimingud, mis on eranditult seotud varaga, tingimusel, et sellist liitmist taotleb pankrotihaldur, kui see on menetluse eesmärgil asjakohane.

2 – Kohtunik taotleb kohtult või pädevalt asutuselt maksejõuetustoimikuga liitmiseks kõikide juhtumite edastamist, mille puhul on teostatud pankrotivaraga seotud kaupade arestimine või kinnipidamine.

3 – Pankrotihaldur asendab maksejõuetut poolt kõikides eelmistes lõigetes osutatud kohtumenetlustes, sõltumata maksejõuetusmenetluse liitmisest või teise poole nõusolekust.“

„Artikkel 86

Maksejõuetusmenetluste liitmine

1 – Pankrotihalduri taotlusel liidetakse maksejõuetusasjaga menetlused, mille puhul on maksejõuetuks tunnistatud isikud, kes vastutavad seadusjärgselt maksejõuetu poole võlgade eest, või kui on tegemist abielus füüsilise isikuga, siis abikaasa eest, kui vararežiim ei ole varalahusus.

2 – Kui võlgnik on äriühing, toimitakse samamoodi nende menetluste osas, mille puhul on maksejõuetuks tunnistatud äriühingud, mida nimetatud äriühing äriseadustiku kohaselt kontrollib või mis on sellise äriühinguga kontsernisuhtes.

3 – Selle menetluse kohtunik, kelle menetlusega muud menetlused liidetakse, võib määrata lõikes 2 osutatud liitmise automaatselt või siis, kui liidetud menetlustes maksejõuetuks tunnistatud võlgnikud seda taotlevad.

4 – Kui menetlused käivad erineva pädevusega kohtutes, võib liitmise kindlaks määrata ainult juhul, kui seda taotleb pankrotihaldur eripädevusega kohtus algatatud menetluses või kui maksejõuetuse otsustab sama menetlusega seotud kohtunik.“

„Artikkel 87

Vahekohtu kokkulepped

1 – Vahekohtu kokkulepete kehtivus vaidlustes, millesse on kaasatud maksejõuetu pool ja mille puhul võib selliste vaidluste tulemus mõjutada pankrotivara väärtust, peatatakse kohaldatavate rahvusvaheliste lepingute sätteid piiramata.

2 – Maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval pooleliolevad menetlused jätkuvad, piiramata, kui see on asjakohane, artikli 85 lõike 3 ja artikli 128 lõike 5 sätteid.“

„Artikkel 88

Täitemenetlus

1 – Maksejõuetuks tunnistamine toob kaasa mis tahes täitemenetluse või maksejõuetu isiku võlausaldajate algatatud meetmete peatamise, kui need mõjutavad pankrotivara. See hoiab ära maksejõuetu isiku võlausaldajate poolt täitemenetluse algatamise või jätkamise. Kui meetmed on suunatud muude poolte vastu, siis täitmist nende poolte suhtes jätkatakse.

2 – Kui täitmist jätkatakse muude poolte suhtes ja puudub vajadus nende liitmiseks artikli 85 lõike 2 alusel, saadetakse liitmiseks ainult maksejõuetu poolega seotud asjade kirjeldused.

3 – Lõike 1 kohaselt peatatud täitemenetlus lõpetatakse seoses maksejõuetu poolega kohe, kui maksejõuetusmenetlus lõpetatakse vastavalt artikli 230 lõike 1 punktidele a ja d, välja arvatud seadusjärgse tagasitäitmise õiguse teostamise korral.

4 – Pankrotihalduri ülesanne on teavitada kirjalikult ja eelistatavalt elektrooniliselt täitemenetluses määratud esindajaid, keda maksejõuetuks tunnistamine mõjutab ja kes on pankrotihaldurile teada, või kui täitemenetluse algatab kohtuametnik, teavitada kohut, eelmises lõikes kirjeldatud asjaolude esinemisest.“

„Artikkel 89

Massikohustustega seotud toimingud

1 – Massikohustuste täitmist puudutavaid täitemeeteid ei tohi võtta kolme kuu jooksul maksejõuetuks tunnistamisest.

2 – Massikohustustega seotud toiminguid, sealhulgas täitemeeteid, jätkatakse maksejõuetusmenetlusele liitmisel, välja arvatud maksuvõlgadega seotud täitmine.“

9 Kuidas osalevad maksejõuetusmenetluses võlausaldajad?

Maksejõuetuse organid on pankrotihaldur, võlausaldajate toimkond ja võlausaldajate koosolek. Võlausaldajad osalevad võlausaldajate toimkonnas ja võlausaldajate koosolekul CIRE artiklite 66–80 kohaselt:

„Artikkel 66

Kohtupoolne võlausaldajate toimkonna määramine

1 – Enne võlausaldajate koosolekut, konkreetsemalt maksejõuetuks tunnistamise otsuse tegemisel määrab kohtunik võlausaldajate toimkonna, mis koosneb kolmest või viiest liikmest ja kahest asendusliikmest. Esimehena tegutseb eelistatavalt äriühingu suurim võlausaldaja ja teiste liikmete valik tagab võlausaldajate erinevate klasside sobiva esindatuse, välja arvatud madalama järjekohaga nõuetega võlausaldajad.

2 – Kohtunik ei pea toimkonda määrama eelmises lõigus sätestatud viisil, kui ta peab seda õigustatuks pankrotivara väikese suuruse, likvideerimise lihtsuse või maksejõuetu isiku võlausaldajate piiratud arvu tõttu.

3 – Lõike 1 eesmärgil esindab üks toimkonna liikmetest töötajaid, kellel on äriühingu vastu nõuded, ja selle liikme valik toimub kooskõlas töötajate endi või selle olemasolu korral töötajate komisjoni esitatud nimetamisega.

4 – Võlausaldajate toimkonna liikmed võivad olla füüsilised või juriidilised isikud. Kui valitakse juriidiline isik, nimetab see juriidiline isik oma esindaja volikirja või dokumendiga, mille allkirjastab allkirjaõiguslik isik.

5 – Riigi- ja sotsiaalkindlustusasutused võib määrata võlausaldajate toimkonna esimeheks ainult juhul, kui juhtumi toimik sisaldab asjaomaste üksuste üle järelevalvet teostava valitsuse liikme korraldust, millega antakse volitused selle ülesande täitmiseks ja nimetatakse esindaja.“

„Artikkel 67

Võlausaldajate koosoleku sekkumine

1 – Võlausaldajate koosolek võib loobuda võlausaldajate toimkonnast, asendada kohtuniku määratud toimkonna liikmeid või asendusliikmeid, valida kaks täiendavat liiget, ja kui kohtunik ei ole toimkonda moodustanud, moodustada ise toimkonna, mis koosneb kolmest, viiest või seitsmest liikmest ja kahest asendusliikmest, määrata esimehe ja muuta igal ajal asjaomast koosseisu, olenemata õigustatud põhjuse olemasolust.

2 – Koosoleku valitud võlausaldajate toimkonna liikmed ei pea olema võlausaldajad ja nende valimisel, nii nagu esimehe nimetamisel, ei ole koosolek kohustatud täitma artikli 66 lõikes 1 sätestatud kriteeriume, vaid peab ainult järgima artikli 66 lõikes 3 kehtestatud kriteeriumi.

3 – Lõikes 1 osutatud võlausaldajate koosoleku otsused võetakse vastu artikli 53 lõikes 1 nõutud enamusega, välja arvatud juhul, kui sellega on seotud liikme vabastamine õigustatud põhjusel.“

„Artikkel 68

Võlausaldajate toimkonna ülesanded ja volitused

1 – Lisaks muudele eelkõige talle pandud ülesannetele vastutab komisjon pankrotihalduri järelevalve ja temaga koostöö tegemise eest.

2 – Oma ülesannete täitmisel võib komisjon vabalt uurida võlgniku raamatupidamist ja nõuda pankrotihaldurilt teabe esitamist, mida peab vajalikuks.“

„Artikkel 69

Võlausaldajate toimkonna otsused

1 – Võlausaldajate toimikond koguneb, kui selle kutsub kokku esimees või kaks muud liiget.

2 – Toimikond ei või korraldada arutelusid, ilma et kohal viibiks enamik liikmeid. Otsused tehakse kohal viibivate liikmete antud hääle enamusega ja hääle võrdsel jagunemisel korral on otsustav esimehe hääle.

3 – Kirjalik hääletamine on arutelude käigus lubatud, kui sellega on eelnevalt nõustunud kõik liikmed.

4 – Võlausaldajate toimikonna otsused teeb kohtunikule teatavaks esimees.

5 – Võlausaldajate toimikonna otsuseid ei ole võimalik kohtus vaidlustada.“

„Artikkel 70

Toimikonna liikmete vastutus

Toimikonna liikmed vastutavad maksejõuetu isiku võlausaldajate ees neile oma kohustuste rikkumisega tekitatud süüalise kahju eest; kohaldatakse artikli 59 lõike 4 sätteid.“

„Artikkel 71

Kulude hüvitamine

Võlausaldajate toimikonna liikmeid ei tasustata ja neil on õigus ainult selliste kulude hüvitamisele, mis on nende ülesannete täitmiseks rangelt vajalikud.“

„Artikkel 72

Võlausaldajate koosolekul osalemine

1 – Kõikidel võlausaldajatel on õigus võtta osa võlausaldajate koosolekust, samuti neil, kellel on artikli 95 lõikes 2 osutatud õigused, mida ei saa selle sätte kohaselt menetluses teostada.

2 – Järgmise artikli lõigete 1 ja 4 sätteid kohaldatakse mutatis mutandis madalama järjekohaga nõuetega võlausaldajate õigusele osaleda koosolekul.

3 – Võlausaldajaid võib esindada erivolitustega esindaja.

4 – Kui see on äritegevuse sujuvaks kulgemiseks vajalik, võib kohtunik piirata koosolekul osalemist võlausaldajatega, kellel on teatud suurusega nõuded, mille alampiir ei või ületada 10 000 eurot. Selle tulemusena mõjutatud võlausaldajaid võib esindada erinev võlausaldaja, kelle nõue on vähemalt võrdne kehtestatud piirmääraga, või võib moodustada rühma, et saavutada nõutud summa ja osaleda ühise esindaja kaudu.

5 – Pankrotihalduril, võlausaldajate toimikonna liikmetel ning võlgnikul ja võlgniku juhtidel on õigus ja kohustus osaleda.

6 – Koosolekul osalemine on avatud ka kuni kolmele töötajate komisjoni liikmele või kui sellist komisjoni ei ole, siis kuni kolmele töötajate nimetatud esindajale. Prokuratuur võib samuti osaleda.“

„Artikkel 73

Hääleõigus

1 – Nõuded annavad ühe hääle iga euro või selle osa kohta, kui neid nõudeid on juba tunnustatud arestimise käigus tehtud lõpliku otsusega, millega edastati kontrollitud ja järjestusse seatud nõuded, või hilisema kontrollimeetmega, või kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

a) võlausaldaja on juba esitanud menetluses nõude või kui nõuete esitamise kohtuotsuses kehtestatud tähtaeg ei ole veel möödunud, esitatakse need nõuded koosolekul üksnes sellel koosolekul osalemise eesmärgil;

b) pankrotihalduril või hääleõigusega võlausaldajal ei ole võimalik nõudeid koosolekul vaidlustada.

2 – Edasilükkava tingimusega nõude alusel antud hääle arvu määrab alati kohtunik, võttes arvesse sellise tingimuse täitmise tõenäosust.

3 – Madalama järjekohaga nõuded ei anna hääleõigust, välja arvatud juhul, kui võlausaldajate koosoleku otsus on seotud maksejõuetuskava kinnitamisega.

4 – Huvitatud poole taotlusel võib kohtunik anda hääli vaidlustatud nõuetele, kehtestades vastava summa, kaaludes kõiki olulisi küsimusi, kaasa arvatud summa tõenäosus ja madalama järjekohaga nõude olemus; ning kui kaasatud on edasilükkava tingimusega nõuded, hinnata selle tingimuse täitmise tõenäosust.

5 – Eelmises lõikes ette nähtud kohtuniku otsuse suhtes ei ole võimalik esitada edasikaebusi.

6 – Mitte mingil tingimusel ei loeta koosolekul tehtud otsuseid kehtetuks pärastise kinnituse tulemusena, et võlausaldajatel oli tegelikult õigus erinevale häälele arvule, kui oli antud.

7 – Piiramata muid eelmistes lõigetes esitatud küsimusi, annavad asjaõiguslike tagatistega nõuded, mille eest võlgnik ei vastuta isiklikult, ühe hääle iga euro kohta kõnealusest summast või tagatisena antud väärtusest, kui viimane on madalam.“

„Artikkel 74

Eesistumine

Võlausaldajate koosolekut juhatab kohtunik.“

„Artikkel 75

Võlausaldajate koosoleku kokkukutsumine

1 – Võlausaldajate koosoleku kutsub kokku kohtunik omal algatusel või pankrotihalduri, võlausaldajate toimikonna või võlausaldaja või võlausaldajate rühma taotlusel, kelle nõuded esindavad kohtuniku hinnangul vähemalt ühte viiendikku kõikidest muudest kui madalama järjekohaga nõuetest.

2 – Võlausaldajate koosoleku kuupäev, kellaaeg, koht ja päevakord tehakse huvitatud pooltele viivitamata teatavaks vähemalt 10 päeva ette teatega, mis avaldatakse Citiuse veebisaidil ja võlgniku registrijärgse asukoha või elukoha ja võlgniku tegevuskohtade uksele kinnitatud teatega.

3 – Viit suurimat võlausaldajat ning võlgnikku, võlgniku juhte ja töötajate komisjoni teavitatakse samuti koosoleku kuupäevast, kellaajast ja kohast tähtsust kirjaga saadetavate teadaannetega sama etteteatamistähtaja jooksul.

4 – Eelmistes lõigetes sätestatud teadetes ja teadaannetes märgitakse samuti järgmine:

a) menetluse tunnus;

b) võlgniku nimi ja registrijärgne asukoht või elukoht, kui see on teada;

c) teade võlausaldajatele, kes ei ole veel oma nõudeid esitanud, vajaduse kohta seda teha, kui kohtuotsuses kehtestatud nõuete esitamise tähtaeg ei ole veel möödunud, teavitades neid, et nõuded lihtsalt koosolekul osalemiseks võib esitada koosolekul kohapeal, kui eelnimetatud tähtaeg ei ole koosoleku kuupäeval möödunud;

d) osalemise võimalikud piirangud, nagu sätestatud artikli 72 lõikes 4, koos teabega võimaluse kohta moodustada rühm või esindus.“

„Artikkel 76

Koosoleku peatamine

Kohtunik võib otsustada koosoleku tegevuse peatada, määrates kindlaks, et tegevust taasalustatakse järgmise 15 tööpäeva jooksul.“

„Artikkel 77

Enamus

Muudel juhtudel kui need, mille puhul käesolev seadustik nõuab suuremat enamust või kehtestab muud nõuded, tehakse otsused võlausaldajate koosolekul antud häälte enamusega. Erapooletuks jäämist ei võeta hääletusel arvesse, olenemata kohalviivate või esindatud võlausaldajate arvust või omatavate nõuete protsendist.“

„Artikkel 78

Kaebus kohtunikule ja edasikaebus

1 – Pankrotihaldur või hääleõigusega võlausaldaja võib esitada kohtunikule suulise või kirjaliku kaebuse, et koosoleku otsused on vastuolus võlausaldajate ühishuviga, tingimusel, et kaebus esitatakse koosolekul kohapeal.

2 – Kaebust toetava otsuse suhtes võib esitada edasikaebuse iga võlausaldaja, kes andis hääle tehtud otsuse poolt; kaebust tagasilükkava otsuse suhtes võib esitada edasikaebuse ainult kaebuse esitaja.“

„Artikkel 79

Teave

Pankrotihaldur esitab koosolekule koosoleku taotlusel teabe tema ülesannete piiresse jäävate mis tahes küsimuste kohta.“

„Artikkel 80

Võlausaldajate koosoleku pädevus

Kõik võlausaldajate koosoleku otsused võib tühistada koosolek ja koosoleku soodne otsus annab loa ainult toiminguteks, mille jaoks käesolev seadustik nõuab võlausaldajate toimkonna heakskiitu.“

10 Kuidas võib pankrotihaldur kasutada või käsutada pankrotivara?

Pankrotihaldur võib kasutada või võõrandada pankrotivara kooskõlas CIRE artiklite 149, 150, 157 ja 158 sätetega:

„Artikkel 149

Varade arestimine

1 – Pärast maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsuse tegemist arestitakse raamatupidamisdokumendid ja kogu vara, mis moodustab pankrotivara, isegi kui

a) see on arestitud või mis tahes viisil sekvesteeritud või kinni peetud mis tahes menetluses, välja arvatud see, mis on arestitud õigusrikkumise, kas siis kriminaalkuriteo või lihtsalt haldusõiguserikkumise tagajärjel;

b) see on antud võlausaldajatele tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 831 jj kohaselt.

2 – Kui varad on juba müüdud, arestitakse müügitulu, kui selline tulu ei ole juba makstud võlausaldajatele või nende vahel jagatud.“

„Artikkel 150

Arestitud vara üleandmine

1 – Varade arestimise õigus tuleneb maksejõuetuks tunnistamisest ja pankrotihaldur peab tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 756 lõikeid 1 ja 2 piiramata tagama, et varad antakse viivitamata talle üle, nii et need jäävad tema vastutusele. Sellist hoiulevõtmist reguleerivad üldnormid ja eelkõige need, mida kohaldatakse pandiga tagatud vara valdusse võtmisele.

2 – Arestimist teostab pankrotihaldur, keda abistab võlausaldajate toimkond või nimetatud komisjoni esindaja, kui ta on olemas, ja kui see on asjakohane, maksejõuetust taotleva võlausaldaja ja maksejõuetu poole juuresolekul.

3 – Kui varade isiklik arestimine on pankrotihalduri jaoks ebamugav, kuna varad asuvad muus kui maksejõuetuse piirkonnas, teostatakse arestimise õigusabitaotluse kaudu ja varad antakse spetsiaalsele hoiulevõtjale, kuid pankrotihalduri nimel.

4 – Arestimist teostatakse nimekirja kasutades varade arestimise või otsese üleandmise teel, kooskõlas järgmiste reeglitega:

a) kui varad on juba antud kohtule hoiule, jäävad nad sinna; need võib teha kättesaadavaks ainult pankrotihalduri korraldusel;

b) kui varade nimekirjaga on probleeme või on ebaselge, millised varad on hoiul, võib pankrotihaldur taotleda, et kohtuametnik käiks kohas, kus varasid hoitakse. Kui probleemid või ebaselgused on lahendatud, antakse varad üle nimetatud ametnikule;

c) kui arestimine vaidlustatakse või osutatakse sellele vastupanu, võib pankrotihaldur taotleda abi korrakaitseorganitelt ja uks või seif võidakse lahti murda ja toimunu kohta koostatakse ametlik akt;

d) arestimine hõlmab varade kirjeldamist, hindamist ja hoiulevõtmist;

e) mõlemal juhul, st kui varad arestitakse ning kui varad antakse nimekirja alusel üle, koostab pankrotihaldur või tema assistent dokumendi, milles varasid kirjeldatakse ja nummerdatakse nagu inventuuri käigus, esitades, kui see on asjakohane, omistatud väärtuse, kas varad anti üle pankrotihaldurile või spetsiaalsele hoiulevõtjale, ja märkides kõik menetluse seisukohast olulised küsimused;

f) dokumendi allkirjastab toimingu juures tunnistajana olnud isik ja arestitud varade omanik või valdaja või kui viimasel ei ole võimalik või ta ei soovi alla kirjutada, siis kaks kättesaadavat tunnistajat.

5 – Maksejõuetu poole väljatõstmisel tema alalisest elukohast kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 862 sätteid.

6 – Maksed, mille pankrotihaldur on saanud sularahas, välja arvatud see, mis on rangelt vajalik jooksvate halduskulude katmiseks, tuleb viivitamata hoiustada pankrotihalduri valitud krediidiasutuses.“

„Artikkel 157

Ennetähtaegne sulgemine

Pankrotihaldur võib sulgeda võlgniku tegevuskohad või nendest ainult ühe või mõned enne aruande hindamise koosolekut:

a) kui võlausaldajate toimkond, kui see on olemas, annab pooldava arvamuse;

b) kui võlausaldajate toimkonda pole, siis tingimusel et võlgnik ei ole vastu või kui vaatamata võlgniku vastuseisule kohtunik selleks loa annab, põhjusel, et meetmega viivitamine kuni eespool nimetatud koosoleku kuupäevani tooks kaasa pankrotivara märkimisväärse vähenemise.“

„Artikkel 158

Varade müügi alustamine

1 – Kui tehakse lõplik maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsus ja aruande hindamise koosolek on toimunud, müüb pankrotihaldur kohe kogu pankrotivara moodustava arestitud vara, olenemata kohustuste kontrollimisest, tingimusel et võlausaldajate otsused eespool nimetatud koosolekul ei ole sellise müügi vastu.

2 – Pankrotihaldur teostab siiski nende pankrotivarasse kuuluvate varade varase müügi, mida ei ole võimalik säilitada, kuna need võivad rikneda või nende väärtus väheneda.

3 – Juhul kui otsustatakse teostada eelmises lõikes sätestatud varade varane müük, teatab pankrotihaldur sellest asjaolust võlgnikule, võlausaldajate toimkonnale, kui selline toimkond on olemas, ja kohtunikule vähemalt kaks päeva enne müüki ja avaldab otsuse Citiuse veebisaidil.

4 – Kohtunik võib omal algatusel või võlgniku, võlausaldajate toimkonna või maksejõuetusmenetluse või pankrotivara võlausaldajate taotlusel peatada lõikes 2 osutatud varade varase müügi. Sellest otsusest teatatakse viivitamata pankrotihaldurile, võlgnikule, võlausaldajate toimkonnale ja taotluse esitanud võlausaldajale. Edasikaebuse esitamine ei ole lubatud.

5 – Eelmises lõikes osutatud taotluses peab huvitatud pool esitama põhjendatud alused varade müümata jätmiseks ja pakkuma võimaluse korral toimiva alternatiivi pankrotihalduri kavandatud toimingule.“

11 Milliseid nõudeid esitatakse võlgniku pankrotivara suhtes ja kuidas käsitletakse nõudeid, mis tekivad pärast maksejõuetusmenetluse algatamist?

Maksejõuetuse tõttu esitatud nõuete liigid ja pärast maksejõuetusmenetluse algatamist esitatud nõuete käsitlemine, kaasa arvatud massikohustused, on peamiselt reguleeritud CIRE artiklites 47–51:

„Artikkel 47

Maksejõuetuvõlausaldajate mõiste ja nõuete liigid

1 – Pärast maksejõuetuks tunnistamist loetakse kõiki võlausaldajaid, kellel on nõudeid maksejõuetu poole vara suhtes või pankrotivara moodustavate varadega tagatu suhtes ja mis tekkisid enne maksejõuetuks tunnistamist, maksejõuetusvõlausaldajateks, olenemata nende kodakondsusest või elukohast.

2 – Eelmises lõikes osutatud nõudeid ning samaväärseid nõudeid ning vastavaid võlgu nimetatakse käesolevas seadustikus maksejõuetusnõueteks ja maksejõuetusvõlgadeks.

3 – Nõuded, mille puhul on tõendatud, et need omandati menetluse ajal, on samaväärsed maksejõuetusnõuetega maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval.

4 – Käesoleva seadustiku raames on maksejõuetusnõuded:

- a) „tagatud nõuded“, mis on tagatud asjaõigustega, sealhulgas erieesõigused, ning „eelisõigusega nõuded“, mis on seotud pankrotivara moodustava vara suhtes kohaldatavate üldiste eesõigustega, tagatud varade või üldiste eesõiguste väärtusele vastava summa ulatuses, võttes arvesse võimalikke koormatisi;
- b) madalama järjekohaga nõuded, nagu loetletud järgmises artiklis, välja arvatud, kui need on seotud üldise või erieesõigustega või seadusjärgse hüpoteegiga, mis ei lõpe maksejõuetuks tunnistamise mõju tõttu;
- c) tagamata nõuded on muud nõuded.“

„Artikkel 48

Madalama järjekohaga nõuded

Järgmised nõuded loetakse madalama järjekohaga nõueteks ja järjestatakse pärast muid maksejõuetusnõudeid:

- a) isikute nõuded, kes on võlgnikuga erisuhtes, tingimusel, et erisuhe oli olemas juba nõude omandamise ajal, ja isikute nõuded, kellele need anti üle maksejõuetusmenetluse algusele eelnenud kahe aasta jooksul;
- b) muudelt kui madalama järjekohaga nõuetelt pärast maksejõuetuks tunnistamist kogunenud intress, arvesse võtmata nõudeid, mis on tagatud asjaõigustega ja üldise eesõigusega nõudeid, kuni vastavate varade väärtuseni;
- c) nõuded, mille suhtes pooled leppisid kokku madalama järjekoha;
- d) nõuded, mille esemeks on tasuta sooritus võlgniku poolt;
- e) maksejõuetusnõuded, mis kuuluvad pankrotivara kasuks tehtud tühistamise tagajärjel pahausksse kolmandale isikule;
- f) madalama järjekohaga nõuetelt pärast maksejõuetuks tunnistamist kogunenud intress;
- g) nõuded seoses aktsionäride laenudega.“

„Artikkel 49

Võlgnikuga erisuhtes olevad isikud

1 – Järgmisi isikuid loetakse olevat erisuhtes võlgnikuga, kes on füüsiline isik:

- a) abikaasa ja maksejõuetusmenetlusele eelnenud kahe aasta jooksul võlgnikust lahutanud isikud;
- b) võlgniku ülenejad või alanejad perekonnaliikmed või õed-vennad või keegi eelmises punktis nimetatud isikutest;
- c) võlgniku ülenejate või alanejate perekonnaliikmete või õdede-vendade abikaasad;
- d) isikud, kes on alaliselt elanud võlgnikuga ühes majapidamises maksejõuetusmenetluse algusele eelnenud kahe aasta jooksul.

2 – Järgmised isikud loetakse olevat erisuhtes võlgnikuga, kes on juriidiline isik:

- a) partnerid, osanikud või liikmed, kes on võlgade eest õiguslikult vastutavad, ja isikud, kes on olnud selles staatuses maksejõuetusmenetluse algusele eelnenud kahe aasta jooksul;
- b) üksused, mis, kui see on asjakohane, on olnud äriühinguga maksejõuetusmenetluse algusele eelnenud kahe aasta jooksul kontrolli- või kontsernisuhtes vastavalt väärtpapieriseaduse artiklile 21;
- c) võlgniku seadusjärgsed või tegelikud juhid ja need, kes on olnud seadusjärgsed või tegelikud juhid mis tahes ajal maksejõuetusmenetluse algusele eelnenud kahe aasta jooksul;
- d) üksused, mis on seotud eelmistes punktides nimetatutega lõikes 1 osutatud mis tahes vormis.

3 – Juhtudel, kui maksejõuetus on seotud ainult ühe iseseisva varaga, on erisuhtes olevad isikud vastavad omanikud ja juhid ning need, kes on kõnealuste isikutega seotud eelmistes punktides sätestatud viisil, ja kui sellega on seotud ootel pärand, need isikud, kes on seotud isikuga, kelle pankrotivara valitsetakse lõikes 1 sätestatud mis tahes viisil valitsemise alguskuupäeval või sellele eelnenud kahe aasta jooksul.“

„Artikkel 50

Edasilükkava tingimusega nõuded

1 – Käesoleva seadustiku eesmärgil on edasilükkava ja äramuutva tingimusega nõuded need, mille tekkimine või edasikestmine sõltub tulevase ja ebakindla sündmuse toimumisest või mis on muul viisil täidetavad seaduse, kohtuotsuse või õigustoiminguga.

2 – Edasilükkava tingimusega nõuded on:

- a) need, mille põhjus on pankrotihalduri keeldumine täita või ennetähtaegselt lõpetada maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval kehtivad kahepoolsed lepingud või toimingute tühistamine pankrotivara kasuks, kui kõnealust lõpetamist, keeldumist või tühistamist ei ole toimunud;
- b) need, mida ei ole võimalik täita maksejõuetu poole suhtes ilma teise poole vara eelneva sundvõõrandamiseta, kui seda ei ole toimunud;
- c) need, mis on seotud maksejõuetusega, mille eest maksejõuetu pool isiklikult ei vastuta, kui võlg ei ole muutunud sissenõutavaks.“

„Artikkel 51

Massivõlad

1 – Kui seaduses ei ole sõnaselgelt teisiti ette nähtud, on lisaks käesolevas seadustikus selleks liigitatud muudele võlgadele massivõlad järgmised:

- a) maksejõuetusmenetluse kulud;
- b) pankrotihalduri ning võlausaldajate toimkonna liikmete tasu ja kuluhüvitis;
- c) võlad, mis tekivad pankrotivara valitsemist, realiseerimist ja jagamist puudutavatest toimingutest;
- d) võlad, mis tekivad pankrotihalduri tegevusest oma kohustuste täitmisel;
- e) võlg, mis tekib kahepoolselt lepingust, mille täitmisest pankrotihaldur ei või keelduda, välja arvatud juhul, kui see on seotud maksejõuetuks tunnistamisele eelnenud perioodiga;
- f) võlg, mis tekib kahepoolselt lepingust, mille täitmisest pankrotihaldur ei või keelduda, välja arvatud juhul, kui see vastab teise poole enne maksejõuetuks tunnistamist juba makstud hüvitisele või mis on seotud maksejõuetuks tunnistamisele eelnenud perioodiga;

- g) võlg, mis tekib lepingust, mille eesmärk on pikaajaline makse, mis vastab teise poole juba makstud hüvitisele ja mille täitmist on nõudnud ajutine haldur;
- h) võlad, mis tekivad ajutise halduri tegevuse tagajärjel tema ülesannete täitmisel;
- i) võlad, mille allikas ei ole pankrotivarast põhjustatud rikastumine;
- j) kohustus maksta elatismakseid seoses maksejõuetuks tunnistamise kuupäevale eelnenud perioodiga vastavalt artikli 93 sätetele.

2 – Massivõlgadega seotud nõudeid ja selliste nõuete omanikke nimetatakse käesolevas seadustikus vastavalt massinõueteaks ja massivõlausaldajateks.“

12 Milline on nõuete esitamise, kontrollimise ja tunnustamise kord?

Nõuete esitamisele, kontrollimisele ja vastuvõtmisele kohaldatavad normid on sätestatud CIRE artiklites 128–140:

„Artikkel 128

Nõuete esitamine

1 – Sel eesmärgil maksejõuetuks tunnistamise kohtuotsuses sätestatud tähtaja jooksul on maksejõuetusvõlausaldajad, ka prokuratuur, kes kaitseb enda esindatavate üksuste huve, kohustatud esitama nõuete kontrollimise taotluse, millele lisatakse kõik olemasolevad tõendavad dokumendid, milles märgitakse:

- a) alus, maksetähtaeg, põhisumma ja intress;
- b) nõudega seotud edasilükkavad kui ka äramuutvad tingimused;
- c) nõuete olemus, kas tavalised, madalama järjekohaga, eelisõigusega nõuded või tagatud nõuded, ja viimasel juhul varad või õigused, mis on tagatise ese, ja asjaomane registreerimisandmed, kui see on asjakohane;
- d) käenduste olemasolu koos käendajate nimetamisega;
- e) kohaldatav viiviste määr.

2 – Taotlus esitatakse pankrotihaldurile ja edastatakse asjaomase ministri rakendusmääruse artikli 17 lõike 2 kohaselt elektrooniliselt.

3 – Kui maksejõuetu isiku võlausaldajatel ei ole käendajaid, saadetakse nõuete esitamise taotlus posti, e-kirja või tähtitud kirjaga pankrotihalduri töökoha aadressile. Pankrotihaldur annab kättesaamisel allkirja või saadab võlausaldajale kolme päeva jooksul alates kättesaamisest kättesaamiskinnituse samal viisil, nagu kasutati nõude edastamiseks.

4 – Lõikes 1 sätestatud nõuete esitamisel võib kasutada sel eesmärgil veebisaidil avaldatud vormi, mis määratakse kindlaks ministri rakendusmäärusega, mille annab välja õigusküsimuste eest vastutav valitsuse liige, või võib kasutada nõuete esitamise näidisvormi, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määruse (EL) nr 2015/848 artiklites 54 ja 55 juhul, kui see määrus kuulub kohaldamisele.

5 – Kontrollimise eesmärk on kontrollida kõiki maksejõuetusnõudeid, olenemata nende olemusest ja alusest, ja isegi võlausaldajad, kelle nõudeid on lõpliku otsusega tunnustatud, on samuti kohustatud sellised nõuded maksejõuetusmenetluses esitama, kui soovivad selle rahuldamist.“

„Artikkel 129

Tunnustatud ja tunnustamata nõuete nimekirj

1 – Viieteistkümne päeva jooksul pärast nõuete esitamise tähtaja lõppu esitab pankrotihaldur kohtukantseleile tähestikulisel järjekorras koostatud kõikide tunnustatud ja tunnustamata võlausaldajate nimekirja. Nimekirjas märgitakse lisaks neile võlausaldajatele, kes on nõudeid esitanud, ka need, kelle õigused ilmnevad võlgniku raamatupidamisdokumentidest või kellest pankrotihaldur muul viisil teadlik on.

2 – Tunnustatud võlausaldajate nimekirja sisaldab igaühe isikuandmeid, nõude olemust, põhisummat ja intressi nõuete esitamise tähtaja lõppkuupäeval, käendusi ja asjaõiguslikke tagatise, eesõigusi, kohaldatavat viivisemäära, edasilükkavat või äramuutvat tingimust ja pankrotivara moodustavate varade väärtust, mis on seotud asjaõiguslike tagatistega, mille eest võlgnik isiklikult ei vastuta.

3 – Tunnustamata võlausaldajate nimekirjas märgitakse tunnustamata jätmise põhjendus.

4 – Kõikidest tunnustamata võlausaldajatest ning nendest, kelle nõudeid on tunnustatud, ilma et nad oleksid nõude esitanud või on tunnustatud muudel kui asjaomase esitatud nõude tingimustel, tuleb teatada pankrotihaldurile tähtitud kirjaga või artikli 128 lõigetes 2 ja 3 ettenähtud vahenditega, ning kui on kaasatud teadaolevad võlausaldajad, kelle alaline elukoht, asukoht või ettevõtte registrijärgne asukoht on muus kui menetluse algatamise liikmesriigis, kaasa arvatud nende liikmesriikide maksu- ja sotsiaalkindlustusasutused, saadetakse teade ka kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määruse (EL) nr 2015/848 artikliga 54.

5 – Eelmises lõikes osutatud teate võib saata e-postiga juhtudel, kui nõue on esitatud e-postiga, ja see loetakse saatmiskuupäeval saadetuks. Pankrotihaldur lisab juhtumi toimikule vastava väljastusteate.“

„Artikkel 130

Tunnustatud võlausaldajate nimekirja vaidlustamine

1 – Kümne päeva jooksul pärast artikli 129 lõikes 1 sätestatud tähtaja lõppu võib huvitatud pool tunnustatud võlausaldajate nimekirja vaidlustada, saates kohtunikule taotluse, mis põhineb nõuete põhjendamatul lisamisel või väljajätmisel või tunnustatud nõuete ebatäpsel summal või rahuldamisjärgul.

2 – Võlausaldajate puhul, keda on teavitatud tähtitud kirjaga, arvutatakse kümnepäevane tähtaeg alates kolmandast tööpäevast pärast vastava saatmise kuupäeva.

3 – Kui vaidlustusi ei esitata, toimub nõuete kontrollimine ja järjestamine viivitamata; pankrotihalduri koostatud tunnustatud võlausaldajate nimekirja kinnitatakse ja nõuded järjestatakse nimetatud nimekirja alusel, välja arvatud juhul, kui on tegemist ilmse veaga.“

„Artikkel 131

Vaidlustusele vastamine

1 – Pankrotihaldur võib vaidlustusele vastata, samuti nagu vastupidisel seisukohal olev huvitatud pool, kaasa arvatud võlgnik.

2 – Kui vaidlustus põhineb konkreetse nõude põhjendamatul lisamisel tunnustatud võlausaldajate nimekirja, sellele kohaldatavate tingimuste väljajätmisel või asjaolul, et omistatud on ülemäärane summa või määratud on tegelikust kõrgem rahuldamisjärk, võib vastata ainult asjaomase nõude omanik.

3 – Vastus esitatakse sõltuvalt juhtumist kümne päeva jooksul pärast artiklis 130 osutatud tähtaja lõppu või vaidlustatud nõude omanikule asjast teatamisest, või vastasel juhul vaidlustus rahuldatakse.“

„Artikkel 132

Vaidlustuste ja vastuste esitamine

Pankrotihalduri tunnustatud ja tunnustamata nõuete nimekirja, vaidlustused ja vastused esitatakse ühes lisas.“

„Artikkel 133

Nõuete ja maksejõuetu poole raamatupidamise analüüs

Vaidlustuste ja vastuste jaoks ettenähtud tähtaja jooksul ning et huvitatud pool ja võlausaldajate toimikond saaksid nõudeid analüüsida, peab pankrotihaldur tegema kättesaadavaks nõuded, vastavad nõude dokumendid ja maksejõuetu poole raamatupidamisdokumendid sobivas kohas, mis nimetatakse tunnustatud ja tunnustamata võlausaldajate nimekirjade lõpus.“

„Artikkel 134

Tõendid, koopiad ja teavitamisest loobumine

1 – Vaidlustustele ja vastustele kohaldatakse artikli 25 lõike 2 sätteid.

2 – Taotluse esitaja on kohustatud esitama huvitatud pooltele tutvumiseks esitatud dokumentidest ainult kaks koopiat, üks koopia on ette nähtud kohtu arhiivi jaoks ja teine jääb kohtukantseleisse. Kui need dokumendid esitatakse digitaalsel andmekandjal, võib kantselei teha dokumentidest väljavõtte.

3 – Erandkorras, juhtudel, kui vaidlustus on seotud tunnustatud nõuetega ja seda ei esita nõude omanik ise, lisatakse või tehakse lisakoopia nimetatud omanikule andmiseks.

4 – Vaidlustustest teatatakse asjaomastele nõuete omanikele ainult juhul, kui nad ise ei ole nende esitajad.

5 – Vaidlustusteks ja vastusteks ettenähtud tähtaja jooksul jääb toimik kohtukantseleisse huvitatud pooltele analüüsimiseks ja tutvumiseks.“

„Artikkel 135

Võlausaldajate toimkonna arvamused

Kümne päeva jooksul pärast vaidlustustele vastamise tähtaja lõppu lisab võlausaldajate toimik oma arvamuse vaidlustuste kohta juhtumi toimikule.“

„Artikkel 136

Menetluse ettevalmistamine

1 – Kui võlausaldajate toimkonna arvamused on lisatud või eelmises artiklis sätestatud tähtaeg on möödunud, ilma et lisamist oleks toimunud, kinnitab kohtunik kohtuotsusega võrdväärselt, et asjaomase nimekirja nõuded, mida ei ole vaidlustatud, on kontrollitud, välja arvatud juhul, kui tegemist on ilmse veaga.

Kohtunik võib määrata kuupäeva ja kellaja võimaliku lepituskatse jaoks järgmise kümne päeva jooksul, teavitades kõiki, kes esitasid vaidlustused ja vastused, võlausaldajate toimikonda ja pankrotihaldurit, nii et neil on võimalik isiklikult osaleda või lasta end esindada vajalike erivolitustega esindajatel.

2 – Lepituskatse korral loetakse kõik nõuded, mis on pärinud kõikide kohalviibijate heakskiidu, asjaomastel täpsetel tingimustel tunnustatuks.

3 – Pärast lepituskatse lõpetamist lõpetab kohtunik menetluse viivitamata, nii et on võimalik teha määrus kooskõlas tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklite 595 ja 596 sätetega.

4 – (Kehtetuks tunnistatud.)

5 – Tunnustatuks loetakse ka kõik muud dokumendid, mida on võimalik tunnustada juhtumi dokumentides esitatud tõendite valguses.

6 – Tunnustatud nõuetega seoses on vahemäärus (despacho saneador) vormilt ja väärtuselt kohtuotsus, millega kuulutatakse sellised nõuded kontrollituks ja järjestatuks kooskõlas õigusnormidega.

7 – Kui mõne nõude kontrollimine nõuab tõendite esitamist, toimub kõikide nõuete järjestamine lõpplahendi tegemisel, välja arvatud juhul, kui kohtunik on seisukohal, et analüüsivad vaidlustused ei takista asjaomase summa või nende olemuse valguses kohtuotsuse viivitamatut väljakuulutamist, järgides täielikult artikli 180 lõike 1 sätteid.

8 – Juhul kui kohtunik peab lepituskatse tegemist ebasobivaks, teeb nimetatud kohtunik viivitamata lõikes 3 sätestatud määruse.“

„Artikkel 137

Uurimismeetmed

Kui enne arutelu ja kohtuistungit on vaja rakendada uurimismeetmeid, annab kohtunik korralduse vajalike sammude astumiseks, nii et sellised meetmed lõpetatakse 20 päeva jooksul alates nende meetmete kindlaksmääramise korraldusest, esitades kõikidele huvitatud pooltele teiste huvitatud poolte esitatud tõendid.“

„Artikkel 138

Kohtuistungil kuupäeva kindlaksmääramine

Pärast tõendite esitamist või kirjades seatud tähtaja möödumist määratakse järgmise kümne päeva jooksul kindlaks kohtuistungil pidamise kuupäev.“

„Artikkel 139

Kohtuistung

Kohtuistungil järgitakse üldmenetlust puudutavaid norme järgmistes erisustega:

a) vajaduse korral kuulatakse kohtu määratud ajal ära pankrotihaldur või võlausaldajate toimik;

b) tõendid esitatakse vaidlustuste esitamise järjekorras;

c) kohtukõne käigus võtavad sõna esiteks nõude esitajate advokaadid ja seejärel vastaspoolde omad ning vastulauseid ei esitata.“

„Artikkel 140

Kohtuotsus

1 – Pärast kohtuistungil lõpetamist teeb kohtunik järgmise kümne päeva jooksul otsuse nõuete kontrollimise ja järjestamise kohta.

2 – Järjestus on üldine, kui tegemist on pankrotivaraga, ja eriline, kui tegemist on varadega, mis on seotud asjaõiguslike tagatiste või nõuetega, millel on eesõigus.

3 – Nõuete järjestamisel ei võeta arvesse kohtulikust hüpoteegist või pandist tulenevat eelisjärjestust. Kuid taotluse esitaja või võlausaldaja tasutud kulud loetakse massivõlgadeks.“

13 Milline on pankrotivara müügist laekunud tulu jaotamise kord? Millised on nõuete rahuldamisjärgud?

Võlausaldajatele maksmisel kohaldatavate normidega on ette nähtud käsitluse erinevused sõltuvalt sellest, kas nõuded on tagatud, eelisnõuded, tagamata nõuded või madalama järjekohaga nõuded. Need normid on kehtestatud CIRE artiklites 172–184. Nende sätetega on ka ette nähtud võimalus kohaldada kolmanda isiku võlamaksele nõudeõiguse üleminekut ning võlgnike solidaarvastutuse puhul kohaldatav kord.

„Artikkel 172

Massivõlgade tasumine

1 – Enne maksejõuetusmenetluse nõuete tasumist arwab pankrotihaldur pankrotivarast maha varad või õigused, mis on vajalikud pankrotivara võlgade maksmiseks, kaasa arvatud need, mida on võimalik eeldada kuni menetluse lõpetamiseni.

2 – Massivõlad makstakse pankrotivara tulust ja ülejääv osa makstakse asjakohases suhtes iga vallas- või kinnisvara eest saadavast tulust; kinnipeetav osa ei saa siiski ületada 10 % asjaõigustega tagatud varadelt saadud tuludest, välja arvatud juhul, kui see on vajalik massivõlgade täielikuks tasumiseks või ulatuses, mis ei piira tagatud nõuete täielikku tasumist.

3 – Massivõlgade tasumine toimub vastavatel tähtpäevadel, olenemata menetluse seisust.

4 – Kui rakendatakse meetmeid, et kontrollida juba müüdud varade tagastamise või eraldamise õigust ja kui esitatud on õigustatud protest, jääb hoiule müügituluga võrdne summa, kui seda on võimalik kindlaks määrata, ja see arvatakse välja massi- või maksejõuetusmenetluse võlausaldajatele tehtavatest maksetest, kuni protesti mõju jääb kehtima. Kui müügitulu ei ole võimalik kindlaks määrata, jääb hoiule inventuuri sätetega võrdne summa. Artikli 180 lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse mutatis mutandis.“

„Artikkel 173

Maksejõuetusmenetluse nõuete tasumise alustamine

Maksejõuetusmenetluse nõuete tasumine hõlmab ainult neid, mis on lõpliku otsuse alusel kontrollitud.“

„Artikkel 174

Väljamakse tegemine tagatud nõuetega võlausaldajatele

1 – Kui asjaõigusliku tagatisega varad on müüdnud ja vastavad kulud maha arvatud, tehakse artikli 172 lõigete 1 ja 2 sätteid piiramata viivitamata väljamakse tagatud nõuetega võlausaldajatele vastavalt nende nõude rahuldamisjärgule. Seoses võlausaldajatega, kellele ei ole täielikult makstud ja kelle ees võlgnik vastutab kogu oma varaga, lisatakse vastavad saldod tagamata nõuetele, asendades hinnangulised saldod, kui need ei peaks kokku langema.

2 – Enne varade müüki võetakse tagamata nõudena tunnustatud hinnangulist saldod arvesse tagamata nõuetega võlausaldajate vahelisel jagamisel.

Jaotisele vastavad summad peavad jääma siiski hoiule kuni tegeliku saldo kinnitamiseni. Väljamaksmiseks antakse luba pärast summade kinnitamist.

3 – Väljamakse kolmanda isiku sellise võla eest, mis ei ole muutunud sissenõutavaks:

a) ei toimu artikli 164 lõikes 5 osutatud juhul või kui asjaomase nõude omanik loobub tagatisest;

b) makse ei saa ületada võlasummat, mis on ajakohastatud maksekuupäeva seisuga, kohaldades artikli 91 lõiget 2;

c) sisaldab võlausaldaja õiguste üleandmist proportsionaalselt võlasummaga tasutud summaga, ajakohastatud samadel tingimustel.“

„Artikkel 175

Väljamakse tegemine eesõigusnõudega võlausaldajatele

1 – Eesõigusnõuded tasutakse varast, mis ei ole seotud prioriteetsete asjaõiguslike tagatistega, vastavalt nende prioriteetsusele ja proportsionaalselt summadega samaväärselt privilegeeritute suhtes.

2 – Artikli 174 lõigete 1 ja 2 teist osa kohaldatakse mutatis mutandis.“

„Artikkel 176

Väljamakse tegemine tagamata nõuetega võlausaldajatele

Tagamata nõuetega võlausaldajatele tehakse väljamakse proportsionaalselt nende nõuetega, kui pankrotivarast ei piisa täielikuks tasumiseks.“

„Artikkel 177

Väljamakse tegemine madalama järjekohaga võlausaldajatele

1 – Madalama järjekohaga võlausaldajatele tehakse väljamakse ainult pärast tagamata nõuete täielikku tasumist ja seda tehakse järjestuses, nagu need nõuded on artiklis 48 märgitud, proportsionaalselt vastavate summadega, millele on osutatud samas punktis, kui pankrotivarast ei piisa täielikuks tasumiseks.

2 – Kui on olemas kokkulepe madalama järjekohaga nõuete kohta, võivad pooled omistada eelisõiguse muule kui artikli 48 sätetest tulenevale nõudele.“

„Artikkel 178

Ositi jagamine

1 – Tingimusel et hoiustatud on summad, mis tagavad vähemalt 5 % eelis-, tagamata või madalama järjekohaga nõuete väärtuse jagamise, esitab kohtulik pankrotihaldur koos võlausaldajate toimkonna arvamusega, kui selline toimikond on olemas, jaotusettepaneku ja -skeemi, mida tema arvates tuleks rakendada.

2 – Kohtunik teeb otsuse väljamaksete kohta, mida peab põhjendatuks.“

„Artikkel 179

Väljamakse tegemine solidaarvastutusega võlgnike korral

1 – Kui lisaks maksejõuetule poolele on veel üks solidaarvastutusega võlgnik samas olukorras, ei saa võlausaldaja ühtki summat, kui ei esita tõendit, mis kinnitab summade saamist maksejõuetusmenetluses, mis hõlmab ülejäänud võlgnikke; pankrotihaldur teavitab ka muudes menetlustes tehtud väljamaksetest.

2 – Solidaarvastutusega võlgnikule, kes maksab võlga ainult osaliselt, ei või maksta kaasvõlgnike maksejõuetusmenetluses, kui võlausaldajale ei ole võlg täielikult tasutud.“

„Artikkel 180

Ennetavad kaitsemeetmed

1 – Kui nõuete kontrollimise ja järjestamise kohtuotsuse suhtes on esitatud edasikaebus või protest käimasolevas menetluses, loetakse protesti esitaja nõuded või nõuded, mida edasikaebuses käsitletakse, tingimuslikult kontrollituks, viimasel juhul maksimumsummas, et neid võtta arvesse jaotamise käigus. Sel viisil omistatud summad peavad jääma hoiule.

2 – Pärast lõpliku otsuse tegemist edasikaebuse või protesti kohta antakse luba hoiustatud summade väljamaksmiseks, niivõrd kui see on kohustuslik või kui tehakse jaotamine võlausaldajate vahel, sõltuvalt juhtumist. Kui väljamaksmine toimub osaliselt, põhineb jaotis järelejäänud summal.

3 – Pool, kes on oma edasikaebuse või protestiga seisnud vastu väljamaksmisele ja kes sellise edasikaebuse või protesti kaotavad, maksavad võlausaldajatele hüvitist, tasudes viivisintressi seaduses kindlaksmääratud määras hilinevad summalt, alates jaotamise kuupäevast, millal kõnealune summa lisati.

4 – Kui protest toimub pärast jagamist, omistatakse kõnealustele võlausaldajatele järelejagamise käigus lisasumma, mis on vajalik võrdsuse taastamiseks samaväärsete võlausaldajatega, piiramata kõnealuse summa hoiulejäämist, kui menetluses ei ole veel tehtud lõplikku otsust.“

„Artikkel 181

Edasilükkava tingimusega nõuded

1 – Edasilükkava tingimusega nõuded võetakse arvesse nominaalväärtuses ositi jagamise käigus. Neile omistatud summad peavad jääma hoiule, kuni tingimus kehtib.

2 – Lõpliku jagamise käigus, kui tingimus ei ole täidetud:

a) ei võeta arvesse nõudeid, millel puudub igasugune väärtus, sest tingimuse täitmine on ilmselgelt ebatõenäoline, sel juhul jagatakse eelmise lõike kohaselt hoiustatud summad teiste võlausaldajate vahel;

b) kui tegemist ei ole eelmises punktis sätestatud olukorraga, hoiustab pankrotihaldur krediitdiasutuses nõude nominaalväärtusele vastava summa, et selle saaks üle anda võlausaldajale, kui edasilükkav tingimus on täidetud, või jagada teiste võlausaldajate vahel pärast seda, kui on kindel, et taolise tingimuse täitmine on võimatu.“

„Artikkel 182

Lõppjagamine

1 – Kui pankrotivara realiseerimine on lõpetatud, viib kohtukantselei läbi lõppjagamise, kui juhtum on saadatud edasi kulude arvutamiseks ja ka sekretariaadile endale. Realiseerimise lõpetamist ei piira võlgniku tegevus, mis toob tulu, mis lisatakse pankrotivarale.

2 – Pärast realiseerimist järelejääd raha, mis ei kata isegi jagamise kulusid, antakse justiitsministeeriumi finants- ja varahalduse eest vastutavale organile.

3 – Pankrotihaldur võib esitada juhtumi käigus lõppjagamise ettepaneku, millele lisatakse asjaomased tõendusdokumendid, ja kantselei võtab seda teavet arvesse.“

„Artikkel 183

Väljamaksed

1 – Kõik väljamaksed tehakse, ilma et oleks vaja taotlust esitada, eelistatavalt pangaülekandega asjaomase saaja IBAN kontole ja ülekantav summa võetakse maksejõuetuskontolt.

2 – Kui nõuet ei ole võimalik eelmise lõike kohaselt tasuda, peab pankrotihaldur kasutama maksejõuetuskontolt väljastatud tšekki.

3 – Kui tšekki ei esitata tasumiseks ühe aasta jooksul alates võlausaldaja teavitamise kuupäevast, lõpeb asjaomane nõue ja summa läheb justiitsministeeriumi finants- ja varahalduse instituudile (Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I. P.)

4 – Lõigetes 1 ja 2 osutatud maksevahendite kasutamine ei vabasta pankrotihaldurit maksejõuetuskonto kasutamiseks ettenähtud õiguslike või lepinguliselt määratletud nõuete täitmisest. Artikli 167 lõiget 2 kohaldatakse mutatis mutandis.“

„Artikkel 184

Järelejäänud osa

1 – Kui realiseerimistulust ei piisa maksejõuetusmenetluse nõuete täielikuks rahuldamiseks, annab pankrotihaldur saldo üle võlgnikule.

2 – Kui võlgnik ei ole füüsiline isik, annab pankrotihaldur osalevatele isikutele üle selle osa saldost, mis kuuluks neile, kui realiseerimine oleks toimunud väljaspool maksejõuetusmenetlust, või toimib seadustes ja määrustes selleks ette nähtu kohaselt.“

14 Millistel tingimustel maksejõuetusmenetlus lõpetatakse ja millised on lõpetamise tagajärjed (eelkõige juhul, kui menetlus lõpetatakse kompromissiga)?

Maksejõuetusmenetluse lõpetamise tingimused ja tagajärjed on kehtestatud CIRE artiklitega 231–234. Nendes esitatakse järgmised olukorrad:

maksejõuetuskava heakskiitmine, kui selle kava sisu ei ole lõpetamisega vastuolus; maksejõuetuse lõpp; realiseerimine ja lõppjagamine; pankrotivara ebapiisavus.

„Artikkel 231

Lõpetamine võlgniku taotlusel

1 – Võlgniku taotlusest lõpetada menetlus põhjusel, et maksejõuetus on lõppenud, teavitatakse võlausaldajaid, nii et neil on võimalik vaidlustada lõpetamine kaheksa päeva jooksul, kui nad seda soovivad. Kohaldatakse artikli 41 lõikeid 3 ja 4.

2 – Võlgniku taotlusele, mis ei põhine maksejõuetuse lõppemisel, lisatakse dokumendid, mis kinnitavad kõikide nõuded esitanud võlausaldajate nõusolekut, kui see esitatakse pärast selleks ettenähtud tähtaega, või muul juhul kõikide teadaolevate võlausaldajate nõusolekut.

3 – Enne taotluse kohta otsuse tegemist kuulab kohtunik mõlemal juhul ära pankrotihalduri ja võlausaldajate toimkonna, kui selline toimikond on olemas.“

„Artikkel 232

Lõpetamine pankrotivara ebapiisavuse tõttu

1 – Kui on kindlaks tehtud, et pankrotivarast ei piisa menetluskulude ja järelejäänud massivõlgade tasumiseks, teavitab pankrotihaldur sellest asjaolust kohtunikku; viimane võib selle teate saada ka oma algatusel.

2 – Kui võlgnik, võlausaldajate koosolek ja massivõlausaldajad on ära kuulatud, kuulutab kohtunik maksejõuetusmenetluse lõppenuks, välja arvatud juhul, kui huvitatud pool hoiustab kohtu korraldusel summa, mida kohtunik peab mõistlikult vajalikuks, et tagada menetluskulude ja pankrotivara järelejäänud võlgade tasumine.

3 – Pärast seda, kui juhtum on saadetud kulude arvutamiseks kohtukantseleile ja kulud on arvatud, jagab kantselei pärast kulude tasumist pankrotivaras olevad rahasummad massivõlausaldajate vahel proportsionaalselt nende nõuetega.

4 – Kui pankrotivara ebapiisavust on kinnitatud, võib pankrotihaldur vastava realiseerimise viivitamata katkestada.

5 – Kui pankrotimenetlus on lõpetatud pankrotivara ebapiisavuse tõttu, siis juhtudel, kui on algatatud maksejõuetuse süülisuse uurimise menetlus ja seda ei ole veel lõpetatud, jätkub see menetlus piiratud vormis.

6 – Eelmiste lõigete sätteid ei kohaldata, kui võlgnikule on võimaldatud kulude tasumine edasi lükata vastavalt artikli 248 lõikele 1, enne kui edasilükkamise kehtivus on läbi.

7 – Pankrotivara loetakse ebapiisavaks, kui varade väärtus on alla 5 000 euro.“

„Artikkel 233

Lõpetamise tagajärjed

1 – Kui menetlus on lõpetatud ja piiramata artikli 217 lõike 5 sätteid seoses maksejõuetuskava kinnitamist puudutava otsuse konkreetsete koheste tagajärgedega:

a) kõik maksejõuetuks tunnistamisest tulenevad tagajärjed lõpevad ja võlgnik saab tagasi õiguse võõrandada oma vara ja juhtida oma äritegevust vabalt, piiramata maksejõuetuse süülisuse kvalifitseerimise tagajärgi ja järgmise artikli sätteid;

b) võlausaldajate toimkonna ja pankrotihalduri ülesanded lõpevad, välja arvatud need, mis on seotud raamatupidamisaruande esitamisega, ja asjakohasuse korral ka maksejõuetuskavas antud ülesanded;

c) maksejõuetu isiku võlausaldajad võivad teostada oma õigusi võlgniku suhtes muude piiranguteta kui maksejõuetuskavas ja maksekavas ja artikli 242 lõikes 1 sätestatud; sel eesmärgil põhineb täitedokument maksekava kinnitaval kohtuotsusel ja nõudeid kinnitaval kohtuotsusel või hilisema kinnitamise käigus tehtud otsusel koos maksejõuetuskava kinnitava kohtuotsusega, kui see on asjakohane;

d) massivõlausaldajad võivad võlgnikult nõuda täitmata nõude rahuldamist.

2 – Maksejõuetusmenetluse lõpetamine enne lõppjagamist toob kaasa järgmise:

a) toimingute tühistamine pankrotivara kasuks muutub kehtetuks, välja arvatud juhul, kui maksejõuetuskava annab pankrotihaldurile kaitsevolitused, mis on suunatud kõnealuse tühistamise vaidlustamisele, samuti juhtudel, kui tühistamist ei ole enam võimalik vaidlustada, kuna artiklis 125 kehtestatud tähtaeg on aegunud või kui esitatud vaidlustus on lõpliku otsusega tagasi lükatud;

b) nõuete kontrollimise ning juba realiseeritud varade tagastamise ja eraldamise menetluse peatamine, välja arvatud juhul, kui nõuete kontrollimise ja järjestamise kohta on kohtuotsus juba tehtud, nagu artiklis 140 ette nähtud, või kui lõpetamine tuleneb maksejõuetuskava kinnitamisest, sel juhul menetletakse kõnealuse kohtuotsuse suhtes esitatud edasikaebused lõpuni ning meetmeid jätkatakse 30 päeva jooksul, kui neid taotlenud isikud või võlgnikud seda soovivad;

c) pankrotihalduri menetluse peatamine, mis on käimas nende suhtes, kes on maksejõuetu poole võlgade eest seaduse alusel vastutavad, välja arvatud juhul, kui maksejõuetuskava annab pankrotihaldurile volitused selliste juhtumitega jätkata.

3 – Pankrotivara kasuks tehtud toimingute tühistamise vaidlustamisega seotud kulud, mis on põhjendatud lõike 2 punkti a alusel, on pankrotivara kanda, kui juhtum lõpetatakse nimetatud pankrotivara ebapiisavuse tõttu.

4 – Kui nõude kontrollimise menetlus välja arvata, eraldatakse juhtumist iga meede, mida kasutatakse maksejõuetusmenetlusega seoses ja mis lõike 2 punkti b kohaselt ei lõpe või mida pankrotihaldur ei tohi kooskõlas maksejõuetuskavaga jätkata, ning see edastatakse pädevale kohtule. Võlgnikul on seejärel õigus esitada hagi enda nimel, olenemata vastaspoole kvalifikatsioonist või nõusolekust.

5 – Lõpetamisele järgneva 10 päeva jooksul annab pankrotihaldur kohtule arhiveerimiseks üle kõik tema valduses olevad menetlusega seotud dokumendid ning kõik võlgniku raamatupidamisdokumendid, mida ei ole vaja kõnealusele võlgnikule tagastada.

6 – Kui maksejõuetusmenetlus lõpetatakse, uurimata artikli 36 lõike 1 punkti i kohaselt algatatud maksejõuetuse süülisust, peab kohtunik sõnaselgelt märkima otsuses maksejõuetuse juhusliku iseloomu, nagu on ette nähtud artiklis 230.

7 – Maksejõuetusmenetluse lõpetamisel artikli 230 lõike 1 punkti e kohaselt, kui realiseerimiseks on olemas varad või õigused, määratakse kindlaks ainult kasutada oleva tulu loovutamise perioodi algus.“

„Artikkel 234

Tagajärjed äriühingutele

1 – Kui menetluse lõpetamine põhineb maksejõuetuskava heakskiitmisel, milles on ette nähtud äriühingu tegevuse jätkamine, ei ole tegevuse taasalustamiseks vaja aktsionäride/osanike otsust.

2 – Aktsionärid/osanikud võivad otsustada tegevust taasalustada, kui lõpetamine põhineb artikli 230 lõike 1 punktil c.

3 – Pärast lõppjagamist ja menetluse lõpetamise registreerimist loetakse äriühing tegevuse lõpetanuks.

4 – Kui lõpetamine toimub pankrotivara ebapiisavuse tõttu, järgib äriühingu likvideerimine äriüksuste lõpetamise ja likvideerimise haldusmenetluse korda. Kohtunik peab teavitama pädevat registrit lõpetamisest ja sellega seoses äriühingu varast.“

Tagajärjed füüsilistele isikutele

Kui võlgnik on füüsiline isik, siis võlgniku taotlusel võidakse talle anda vabastus maksejõuetusmenetluse nõuetest, mis ei ole maksejõuetusmenetluse käigus või lõpetamisele järgneva viie aasta jooksul täielikult tasutud, nagu on sätestatud CIRE artiklites 235–248.

Füüsilise isiku kohustustest vabastamine, kui see on lubatud, eeldab võlgniku teenitud kasutada oleva tulu loovutamist kohtu valitud usaldusisikule maksejõuetusmenetluse lõpetamisele järgneva viie aasta jooksul (loovutamisperiood). Iga aasta lõpul loovutamisperioodi ajal kasutab usaldusisik saadud summasid: a) maksejõuetusmenetluse tasumata kulude tasumiseks; b) justiitsministeeriumi finants- ja varahalduse eest vastutavale organile hüvitise maksmiseks pankrotihalduri ja usaldusisiku tasu ja kulude eest nimetatud organil tekkinud ulatuses; c) enda tasu ja kulude tasumiseks; d) ülejäänud jagamiseks maksejõuetusmenetluse võlausaldajate vahel vastavalt maksejõuetu isiku võlausaldajatele maksmise kohta kehtestatud sätetele.

Kui loovutamisperiood on lõppenud, võib võlgnikule vabastuse anda kohus ja sel juhul tühistatakse kõik maksejõuetusmenetluse nõuded, mis on vabastuse andmise kuupäeval endiselt üleval, kaasa arvatud need, mida ei ole esitatud ega kontrollitud. Vabastus ei hõlma järgmist: a) elatisnõuded; b) võlgniku seadusvastaste tegude tõttu tasumisele kuuluv hüvitis, mille kohta on nõue esitatud; c) trahvide ja muude rahaliste karistuste nõuded kuritegude või haldusõigussikkumiste eest; d) maksunõuded.

15 Missugused õigused on võlausaldajatel pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist?

Võlausaldajate õigused pärast maksejõuetusmenetluse lõpetamist on kaetud eelmisele küsimusele antud vastusega. Maksejõuetu isiku võlausaldajad võivad pärast menetluse lõpetamist põhimõtteliselt teostada oma õigusi võlgniku suhtes ilma muude piiranguteta kui need, mis on sätestatud võimalikes maksejõuetus- ja maksekavades ning CIRE artikli 242 lõikes 1.

Õiguste teostamisel on täitedokumendiks maksekava kinnitav kohtuotsus ja nõuete kinnitamise kohtuotsus, kui see on kohaldatav, siis hilisema kontrollimise käigus tehtud otsus koos maksejõuetuskava kinnitava kohtuotsusega.

CIRE artikli 242 lõikes 1 on sätestatud, et füüsilise isiku kohustustest vabastamise korral ei ole täitmine lubatud võlgniku nende varade arvel, mis on ette nähtud maksejõuetusmenetluse nõuete täitmiseks loovutamisperioodil.

Maksejõuetusmenetlus loetakse lõpetatuks CIRE artiklis 230 kehtestatud ajal. Lõpetamise aeg sõltub asjaoludest, mis lõpetamise kindlaks määrasid, allpool nimetatud järgi.

„Artikkel 230

Menetluse lõpetamine

1 – Kui menetlus jätkub pärast maksejõuetuks tunnistamist, võib kohtunik otsustada menetluse lõpetada:

a) pärast lõppjagamise toimumist artikli 239 lõike 6 sätteid piiramata;

b) pärast maksejõuetuskava kinnitava otsuse jõustumist, tingimusel et nimetatud kavas ei olda lõpetamise vastu;

c) võlgniku taotlusel, kui võlgnik ei ole maksejõuetuse olukorras, või kõikide võlausaldajate nõusolekul;

d) kui pankrotihaldur kinnitab pankrotivara ebapiisavust menetluskulude ja muude võlgade tasumiseks.

e) kui lõpetamine ei ole veel välja kuulutatud, esialgse kohustustest vabastamise määрусega, nagu osutatud artikli 237 lõikes b.

2 – Võlausaldajaid teavitatakse menetluse lõpetamise otsusest ning otsus avaldatakse ja registreeritakse, nagu on ette nähtud artiklites 37 ja 38, märkides vastavaid alused.“

16 Kes kannab maksejõuetusmenetluse kulud?

Maksejõuetusmenetluse kulud ja kulutused loetakse massivõlgadeks vastavalt eespool nimetatud CIRE artiklile 51.

Enne maksejõuetusmenetluse nõuete tasumist arvab pankrotihaldur maha varad või õigused, mis on vajalikud menetluse kulude ja kulutuste katmiseks, kaasa arvatud need, mida on võimalik ette näha kuni menetluse lõpetamiseni. Menetluse kulude ja kulutuste eest tasumine määratakse kooskõlas eespool nimetatud CIRE artikliga 172.

Füüsilise isiku kohustustest vabastamise korral kasutab usaldusisik loovutamisperioodil iga aasta lõpus saadud summasid esmalt menetluse kulude ja kulutuste tasumiseks kooskõlas CIRE artikliga 241.

17 Millised on võlausaldajaid tervikuna kahjustavate õigustoimingute tühisust, tühistamist või kehtetust käsitlevad normid?

CIRE artiklites 120–127 on ette nähtud võimalus tühistada toimingud, mis kahjustavad võlausaldajate ühiseid huve, tingimusel et käesolevates artiklites sätestatud tingimused on täidetud.

„Artikkel 120

Üldpõhimõtted

1 – Pankrotivara kahjustavad toimingud, mis tehti maksejõuetusmenetluse algusele eelnenud kahe aasta jooksul, võib tühistada pankrotivara kasuks.

2 – Toimingud, mis vähendavad, takistavad, ohustavad või lükkavad edasi maksejõuetu isiku võlausaldajatele väljamakse tegemist, loetakse pankrotivara kahjustavateks.

3 – Järgmises artiklis osutatud liigist toimingud, isegi kui need tehakse või jäetakse tegemata väljaspool selles sätestatud tähtaegu, eeldatakse olevat pankrotivara kahjustavad, ja seda isegi juhul, kui on esitatud vastupidiseid tõendeid.

4 – Välja arvatud järgmises artiklis osutatud juhtudel, eeldab tühistamine kolmanda isiku pahauskust, mida eeldatakse seoses toimingutega, mis tehakse või jäetakse tegemata maksejõuetusmenetlusele eelnenud kahe aasta jooksul ja milles osales maksejõuetu poolega erisuhtes olev isik või millest sai kasu maksejõuetu poolega erisuhtes olev isik, isegi kui nimetatud erisuhe ei eksisteerinud sellel kuupäeval.

5 – Pahauskuseks loetakse toimingu tegemise ajal teadlikkust ühest järgmistest asjaoludest:

a) võlgnik oli maksejõuetuse olukorras;

b) toimingu kahjustav olemus ja asjaolu, et võlgnikku ähvardas sel ajal maksejõuetus;

c) algatatud on maksejõuetusmenetlus.

6 – Käesoleva seadusega hõlmatud saneerimise erimenetluse või maksekokkuleppe erimenetluse alusel maksevõime taastamise ja ümberkorraldamise raames või seoses 31. detsembril 1992. aasta dekreetseadusega nr 298/92 heaks kiidetud krediidiasutuste ja finantsasutuste üldnormide VIII peatükis

kriisilahendusmeetmete vastuvõtmisega tehtud õigustehinguid ei või tühistada käesolevas peatükis ettenähtud norme kohaldades. Sama kehtib tehingutele, mis on sooritatud ettevõtete kohtuvälise ümberkorralduskava või eriseadustes ettenähtud muu samaväärse protsessi raames, mille eesmärk on varustada võlgnikku saneerimiseks vajalike piisavate rahastamisvahenditega.“

„Artikkel 121

Tingimusteta tühistamine

1 – Järgnevad toimingud võib tühistada pankrotivara kasuks, ilma muude tingimusteta:

- a) vähem kui üks aasta enne maksejõuetusmenetluse alguse kuupäeva tehtud jagamine, kui maksejõuetu poole osa on olulises osas täidetud kergesti varjatavate varade, samal ajal kui suurem osa kinnisvarast ja nimelised väärtpaberid kuuluvad kaashuvitatud pooltele;
- b) toimingud, mille võlgnik on teostanud tasuta maksejõuetusmenetluse alguse kuupäevale eelneva kahe aasta jooksul, kaasa arvatud pärandist või annakust loobumine, välja arvatud üldistes huvides tehtud annetused;
- c) võlgniku antud asjaõiguslikud tagatised juba olemasolevatele kohustustele või muudele, kõnealuseid kohustusi asendavatele kohustustele maksejõuetusmenetluse alguse kuupäevale eelneva kuu jooksul;
- d) käendus, allkäendus, tagatised või krediidivolitused, millele maksejõuetu pool on alla kirjutanud eelmises punktis osutatud perioodil ja mille puhul ei järgita maksejõuetule poolele tegelikku huvi pakkuva äritegevuse loogikat;
- e) võlgniku antud asjaõiguslikud tagatised, mis on samaaegsed võlgniku tagatud kohustuste tekkimisega maksejõuetusmenetluse alguse kuupäevale eelneva 60 päeva jooksul;
- f) makse või muud toimingud kohustuste lõpetamiseks, mille maksetähtpäev oli pärast maksejõuetusmenetluse alguse kuupäeva, mis toimub maksejõuetusmenetluse alguse kuupäevale eelnenud kuu kuu jooksul või pärast seda kuupäeva, kuid enne maksetähtpäeva;
- g) makse või muud kohustuste lõpetamise viisid, mis on tehtud maksejõuetusmenetluse alguse kuupäevale eelnenud kuu kuu jooksul tingimustel, mis ei ole õiguskäibes tavapärased ja mida võlausaldaja ei või nõuda;
- h) tasulised toimingud, mille maksejõuetu pool on teinud maksejõuetusmenetluse alguse kuupäevale eelnenud aasta jooksul, kui tema võetud kohustused ületavad selgelt vastaspoole omi;
- i) aktsionäride/osanike laenude tagasimaksmine, kui see toimub eelmises punktis osutatuga samal perioodil.

2 – Eelmise lõike sätteid ei kohaldada, kui kohaldatakse õigusnorme, mille puhul eeldatakse alati pahausksust või muude tingimuste täitmist.“

„Artikkel 122

Makesüsteemid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai direktiivi nr 98/26/EÜ artikli 2 punktis a määratletud maksesüsteemi alla kuuluvaid toiminguid või nendega võrreldavaid toiminguid ei või tühistada.“

„Artikkel 123

Tühistamise vorm ja õiguse aegumine

1 – Tühistamise tähtis kirjalik vorm koos kättesaamiskinnitusega võib teha pankrotihaldur kuu kuu jooksul pärast toimingust teadasaamist, kuid mitte kunagi pärast kahe aasta möödumist alates maksejõuetuks tunnistamise kuupäevast.

2 – Nii kaua kui õigustoimingut ei ole tehtud, võib tühistamise teha sel teel, et tähtaeg jäetakse erandkorras kohaldamata.“

„Artikkel 124

Tagajärjed isikutele, kellele toimus loovutamine

1 – Toimingu tühistamise tagajärjed seoses hilisemate omandajatega eeldab nendepoolset pahausksust, välja arvatud üldõigusjärglaste korral või kui uus üleandmine toimus tasuta.

2 – Eelmise lõike sätteid kohaldatakse mutatis mutandis õiguste seadmisele kolmanda isiku kasuks üleantud varadele.“

„Artikkel 125

Tühistamise vaidlustamine

Tühistamise vaidlustamise õigus aegub kolme kuu möödudes, kui asjaomane pankrotivara vastu tehtud õigustoiming on tehtud seoses maksejõuetusmenetlusega.“

„Artikkel 126

Tühistamise tagajärjed

1 – Tühistamisel on tagasiulatuva jõud ja taastada tuleb olukord, mis oleks olnud siis, kui toimingut ei oleks tehtud või see oleks tegemata jäetud, kui see on asjakohane.

2 – Pankrotihalduri õigustoiming, mis tehakse eelmises lõikes sätestatud eesmärgil, allub maksejõuetusmenetlusele.

3 – Tagajärjed, mida kohaldatakse kolmandatele isikutele, kes ei esita varasid või väärtpabereid, mis tuleb tagastada pankrotivarasse kohtuotsuses sätestatud tähtaja jooksul, on samad, mis on menetlusõiguses ette nähtud panditud varade hoiustamisel isikule, kes jätab need õigeaegselt üle andmata.

4 – Kolmanda isiku antud vara tagastatakse ainult juhul, kui seda on võimalik kindlaks teha ja eraldada nendest sellest varast, mis kuulub pankrotivara ülejäänud osasse.

5 – Kui eelmises lõikes kirjeldatud olukorda ei esine, moodustab vastava väärtuse tagastamist puudutav kohustus massivõla ulatuses, mis vastab rikastumisele maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval, ja maksejõuetusmenetlusega seotud võla seoses võimaliku järelejäänud summaga.

6 – Kohustus tagastada tasuta ostja kulul kehtib ainult ulatuses, mis puudutab ostja enda rikastumist, välja arvatud tegeliku või eeldatava pahausksuse korral.
“

„Artikkel 127

Actio pauliana (tagasivõitmise hagi)

1 – Maksejõuetu isiku võlausaldajatel ei ole lubatud algatada uusi tagasivõitmise hagisid võlgniku sooritatud toimingute suhtes, mille tühistamisest on pankrotihaldur teatanud.

2 – Maksejõuetuks tunnistamise kuupäeval käimasolevaid või pärast seda esitatud tagasivõitmise hagisid ei liideta maksejõuetusmenetlusele. Juhul, kui pankrotihaldur toimingu tühistab, jätkatakse selle hagi menetlemist ainult siis, kui tühistamine tunnistatakse seejärel kehtetuks lõpliku otsusega, mis on siduv seoses toimingutega, mis puudutavad hinnatud küsimusi, tingimusel et see ei ole vastuolus eelneva otsusega.

3 – Kui tagasivõitmise hagi rahuldatakse, hinnatakse nimetatud hagi esitanud võlausaldaja huve tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 616 raames, olenemata vastavas nõudes tehtud muudatustest seoses võimalike maksejõuetus- või maksekavadega.“

Hoiatus: käesoleva teabelehe sisu ei ole kontaktpunktide või kohtute jaoks siduv. Lugeja peab tutvuma kehtivate õigusaktide ja nende muudatustega.

Eespool osutatud CIRE õigusnormid vastavad 18. märtsi 2004. aasta dekreetseadusele nr 53/2004, nagu seda on muudetud 28. juuni 2019. aasta dekreetseadusega nr 84/2019.

Viimati uuendatud: 28/06/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.